

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 17

1678

1678: 1

Hielp Gud Fader i Euighed, Til Lyche frembgang och Salighed.

A/nn/o 1678 d/end 6. Aprill Blef Retten betient paa Røscheland aff Anders Rifvenes Lensmand Lauridz Houge, Johannes ØfsteMielde, Rasmus Blom Niels Weesett och Erich Houge Laugrettismend j Mielde Skibr/ed.

Lauridz, Aschild, Anders och Baste Røscheland Indlagde en Rigens Stefning ofver Mag/iste/r Edwart Edwardsen Conrector udj Bergen, Huor med de Stefnt hannem till enn Riktig Marckegang skiel och Skifttes oprettelse Emellem Røscheland och Wallestrand at der efter it Loulig Gierde, der imellem kand blifve opsett, med samme Stefning och Indstefnt Jorddrotten til Røscheland Hans Clausenn OberToldbetient, saauelsom Anders Elwig och Sifver paa Ødegaarden, med Widere Stefningens indhold, som blef læst, M/agiste/r Edwart Edwardsen loed Ved Sifver Ødegaard Indlegge hans schriftlig foregifvende at hand hafver taget Contra Stefning i Sagen til førstholdende Waarting, at Marckegang da kand schee, formeener, at dermed saa Lenge bør beroe, Welbe/mel/te Hanns Clausen OberToldbetient tilstoed at samme Contra Stefning er ha/nnem ankyndiget, det samme tilstoed och Røschelandz besiddere at dend och for dennem er Læst, Aschild Røscheland foregaf at h[ ] paa Ødegaarden skal staae j Marckeskiel eller schifttets strechning, Imellem Røscheland och Walles[trand] som de gamble for de/nnem har sagt, Alle Røs[che]landz besiddere Indlagde deris schriftlig forme[llende] som blef læst, och derhøes Mundtlig Klagede [ ] bemelte Sifver Ødegaard, at hand [ ] drifver och Jager deris Fee och Creatur [ ] Sifver formeente det iche skulle ha/nnem ofwrbeuis[ ] Hans Clausen begierede at nu Vden Videre [ ] med Marckeskiel oc skifttes forettelse, [ ] Høy Anseenlig Rigens Stefning, motte h[ ] och forsvarlig til Ende giøres, [ ] at med Sagen beroer saa lenge dend for[ ] Rigens Stefning i Sagen er forfalden, at [ ] paa begge sidder, hvis Rett er [ ]

1678: 1b

Sifver Ødegaard hermed Vere forbudett at hand sig ingenlunde Vnderstaar W-lougligen at drifve deris Røschelandz besidderis Creaturæ j Marcken anderledis end det af Arrildz tids gaaed hafver,

A/nn/o 1678 d/end 8 Aprillis Blef Retten betient paa Galteland af Mogens Mieldstad Lensmand, Johannes Hoshofde, Olluf Litland, Olle Byesem, Johannes Hoshofde Mogens Hoele, Hendrich Herland Laugrettismend j *Mielde (Hosanger) Skibred,

Anders Rasmusen Galteland j Rette lagde En Rigens Stefning, ofver *Haldvorsenn (Olluf Haldvorsenn) formeenende at hand hafver ingen Rett til, at forhverfve (forhuerfue = motta) bøxsel Seddell paa det Spand Smør och En half Mehle Maldt udj for/schref/ne Galteland, Menn formeener sig dertill Nermeere berettiget det for bøxsel och Rettighed att Nyde, Til prouf j Sagen indstefnt Peder Erichsøn Bernes Johannes Grimstad och Niels Miøs. Disligeste Mag/ister Ambross/ius Hardenbeck Sogneprest j Bergen, til hans Vdstedde bøxel Seddel med Videre Stefningens Indhold, som blef Læst, Herimod møtte Indstefnte Olluf Haldvorsenn och j Rette lagde hans forhverfvede bøxsel Seddel, som blef Læst, Peder Galteland frembstoed for Retten och berettede at Anders Galteland iche hafde bedet han/nem om at hand hans part i Gaarden for han/nem Wille afstaae, Och formeente at hand burde hafve gifvet ha/nnem it ord

derfor, Derimod berettede for/schref/ne Anders Galteland, at hand Gierne derfor Wille Verit i hans minde, Mens Peder loed sig iche mercke at hand Ville oplade gaarden dette aar, men at hand dend self Wille bruge, efttersom hand self hafde Pige och dreng, gaarden at dyrcke, Mens da hand (Anders) hørde sig om, Da hafde hand (Peder) alt oplat Dend for Olluf Haldvorsen han/nem W-Vitterlig och hand hafde aldrig Verit G[ ] at Peder ioe gierne motte bruge dend saa lenge [hand L]ystede, Peder Galteland sagde for Retten at hand iche adtvarede Anders Galteland, at [ha]nd Vilde eller hafde opladt Gaarden for Olle [Hal]dvorsenn,

1678: 2

Peder Erichsen Bernes for Retten proufvede, at hand Var med Anders Galteland, da hand friede til sin Høstrue paa Niostad och samme tid Var Peder Galteland med, da svarede Mogens Niostad at hand iche Wilde gifte hanns Datter til Anders formedelst hand hafde saaliden en Jordepartt at boe paa, Da svarede Peder Galteland, at hand hafde for han/nem opladt en half partt af hans brug j Galteland formedelst hand schulde gifve ha/nnem en tynde Korn och en Koefoster Aarligen til hans Høstrues Vnderhold, och om hand Vilde schiche sig Wel imod ha/nnem saa schulle hand faae ald Gaarden til brugtz(?) j frembtiden Johannes Krogen Peder Galtelands broder for Retten forklarede lige de samme ord paa Niøstad at hafve hørt, som Peder Erichsen Bernes profvet hafver, herpaa gjorde baade Peder Erichsen och Johannes Krogen deris Eed med opragte fingre, Peder Galteland for Retten tilstoed at Anders och hafde gifvet ha/nnem dend tønde Korn och Koefoster Aarligen, saa lenge hans Hustrue lefvede, Niels Miøs proufvede at Søndagen førend Peder Galteland opsagde Resten af Gaarden for Olluf Haldvorsen, da sagde Peder til hannem j \Hosanger/ Kircken at hand Vilde Vnde Anders Gaarden Jørgen Biørge profvede at hand Var med j byen dend første gang Peder Galteland hafde oplatt først af sin gaardsbrug for Anders, da hand det bølgede, da spurde Jørgen, Peder, Vnderweigs, hvem d[er] schulle hafve dend anden halfve part, Da sagde P[eder] at Anders faar wel och at hafve dend, och s[ ] hand Imidlertid gifve ha/nnem til sin høstruis Vnderho[l]d j hendes lifs tid Aarligen, En tønde Korn [och] En Koefoster, Huorpaa hand gjorde sin Eed med [op]Ragte fingere Afsagt, Eftterdj at ald Peder Galtelands gaa[rd] iche hafver Verit en pund Tynge (Norsk Hist. Leksikon: Tunge = kornvarer - mest mjøl og malt, men også korn, etter vekt) eller en l[ ] huoraf hand {dog} for nogle aars tid sidenn ha[fvr] oplatt En half part for Anders Rasmu[ssen som] derpaa dend 25 Sept/embris 1665 bøltsel Seddel haf[vr for]huerfvet (motteke) och siden brugt, for Vem hvis [ ]

1678: 2b

Prouf om Peders beløfte til Anders, anlangende Resten af gaarden forklarer, som iche er blefvet Jorddrotten forebragt, Da som Høyloflige Ihuekommelse C4 dend fierdes Recess \pag/ina 346/ formelder at iche nogen gaards partt maa byggis til fleere end en Leylending, Der iche kand Vdgifve it pund Tynge Vdj Korn Mehl eller Maldt eller saauit af anden Landschyld derimod bør at Reignes, Hvilchen Landschyld denne brug iche opløber, Derfor bør for/schref/ne Anders Rasmusøn denne Rest af Gaarden Nemblig it spand Smør och half Mehle Malt for bøltsel och Rettigh/ed at Nyde och beholde til brug eftter Recessen, saa lenge hand deraf g.o.(?) och gifver hvis Rett er, och derforuden schal hand pligtig Vere Nødtørftteligen at Vnderholde for/schref/ne Peder Galteland som er en gl: (gammel) schrøbelig Mand saa lenge hand lefver, saasom det for Øfrigheden Kand Vere forsvarligt, och {sig} hellers sig Christeligen och hierligen Imod ha/nnem at schiche och forholde saa frembt hand iche wil stande derfor til Rette som Vedbør;

A/nn/o 1678 d/end 1 May Blef Retten betient paa Fyllinge af Niels Dingeland Lensmand, Lauridz SørAas, Haldvor Grimbstad Ifver Byenes, Lase Øfstun, Poul Tvedt och Joen

Bradtland, Laugrettismend j Skiold schibred,

Hvor da for Retten frembkomb WelEdle hr: Commissarius Volchard Riisbreck, som j Rette lagde En Høi Anseenlig Rigens Stefning, Hvor med hand hafde ladet j Rette stefne, hans Landbunde paa Nedre Fyllinge Baard Styrcksen, formedelst hand iche hafver betalt han/nem hans Landschyld af samme hans paaboende Gaard for forleden aar 1677. Huorfore hand

1678: 3

Formeener at hand bør hafve sin gaard forbrutt efter Lougen og dog at betale sin Landschyld, eftter Stefningens Videre Indhold som blef Læst, Indstefnte Bord Nedre Fyllinge møtte for Retten som frjwilligen for Retten tilstoed og bekiende at hand iche hafde tilbudet hr: Commissar hans Resterende landschyld for A/nn/o 1677 førEnd dend 17 Aprillis sidst forleden Indewerende Aar, som Var dend samme Dag eftter at Stefningens Mendene hafde Verit hos hannem j hans Gaard med den Høy anseelig Stefning, Og tilspurde hr: Commiss/arius Baard om hand \self/ eller nogen paa hans Weigne hafde ha/nnem ombedet, med han/nem at Ville hafve fordrag at *bje (begiere?) hannem eftter Landschylden, Huortil Baard suarede Ney, at hand det iche hafde begiert Huilchet og hr: Commiss/arius sielf negtede at Baard iche hafde Begiert med ha/nnem nogen fordrag at Wille hafve, Ellers foregaf Baard at ha/nnem iche Var scheid Rett, I det Jorddrotten hafde formeent ha/nnem at Hugge i Skougen til gaardenn, Huoraf hand schulle hafve noget sin Rettigh/ed med at betale, Men hr: Commiss/arius hertil svarede, at hand iche Var formeent saa witt Lougen tillader ha/nnem at Hugge, Och Vndschyldte Bord sig at hand har forlagt hans Bøxsel Seddel, huorfore hand nu iche dend Kunde j Rette legge, foregaf ellers at dend nogle tilforne hafde Werit j Rette Lagt, Saa tilraade Vj Baard, at hand Wilde gifve Jorddrotten goede ord och falde tilføye, a[t] hand han/nem sin forseelse, med Landschyldens [for]holdelse Wilde tilgifve, och ansee hans fatt[ige] Hustrue och smaa Børns Wilkoo, Me[n] hr: Commiss/arius hertil svarede, at hand nu iche len[ger] Kunde see igiennem fingre med ha/nnem, eftterso[m hand] nogle gange tilforne, hafver giort hann[em] fortræd, formeente derfor at Nyde hvis [ ] tilholder og Baard sin Jord at hafve forbr[utt] Huorpaa hand Begerede Domb, efttersom [hand] til hans Ko/nglig Ma/yestet maa betale sine Skatter [och ud]gifter af godsit, eftter hans Ko/nglig Ma/yestetz allern[aadigste] Skattebrefvers tilhold, Baard blef tilspurt om hand hafde noget \Videre/ at [tilholde]

1678: 3b

Eller *aft (att) frembfore, sig j Sagen til behielpning, Hvor til hand svarede Ney, Afsagt, Eftterdj Baard Styrcksen Nedre Fyllinge nogle gange tilforne, forleeden aar, \Ved Rettens kiendelse/ er adtvarit, sig som en Lydig Leylending eftter Lougen at Rette og forholde og Jorddrotten sin Landskyld och Rettighed j Rette tid at betale, og Baard dog nu for Retten sielf bekiender, at hand iche hafver Erbødet sig at betale sin Landskyld for forledet Aar A/nn/o 1677, førend d/end 17 Aprillis sidst forleden samme Dag at hand af Jorddrotten for dend Resterende Landschylds eftterstaaelse Var blefven Stefnt, og iche heller begiert \at/ Jorddrottenn med hannem wille hafve nogen fordrag dermed, Da som Lougen L: L: B: 1 Cap/itel formelder, at alle Landskyld schal Vere betalt JuleAften j det seeniste, hvem som iche betaler til dend tid, bøede En Marck Sølf, Men dersom hand Enda moettwilligenn forholder sin Landskyld, og iche betaler samme Landgilden inden SommerNatten som er d/end 14 Aprillis Da miste sin gaard og dog betale sin Landschyld, Derfor Kunde Vj som fattig Vnderdommere iche anderledis kiende End at bemelte Baard Styrcksen bør hafve sin gaard forbrutt eftter Lougen og dog betale sin Landschyld,

A/nn/o 1678 d/end 10 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Frekow, i Herløe Skibr/ed,**

Nerwerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersøn, Olluf Landzwig Lensmand Mogens Wig, Mogens Tvedt Steffen Tvedt, Anders Aasbøe, Magne Tvedt, Olluf Kleppe Olluf Landzwig, Thomas Rong, Michel Mæland Jacob Koursbøe Olluf Nedre Kleppe, Olluf Hougland, Mogens Aaen (Oen/Ona), Jacob Schurtved, Laugrettismend och Almuen sammestedz,

Da blev nu i Almuens Nerwerelse allerunderdanigst Læst og forkyndt Copie af hans Høye Excell/en/ces Naadige befaling og paabud, paa hans Kongl/ig Ma/yestetz Naadigste paabudene Skatter Indeuerende Aar, saauelsom andre magt paa-

1678: 4

Liggende Befalinger, som herefter schal indførís.

Efter Friderich Petersens begiering Blef forkyndt efterschrefne bref.

Kiendis Jeg Vnderschrefne, mig Rett witterlig Gield schyldig at Vere til Erlig Welacht og discrete Karl Friderich Petersen Reede penge Halftredsindztiuge Rixdaler, som hand mig efter min Wenlig begiering, Wenlig Laant og med forstragt hafver, Hvilcke for/schref/ne 50 Rdr Jeg hermed lofver og forpligter mig Reedeligen og Wel, Ved Den goede Trou og Lofve, Vden ald Krauf og efttermahning, nu til førstkommendes Pindze dag i Nerwerende Aar 1678 til be/mel/te Mons/ieu/r Friderich Petersøn W-feilbarligen at Erlegge og betale, tillige med sin tilbørlige Rente fra dato at Angaae, og derudinden schal holde hannem og hanns Arfvinger for mig og mine Arfvinger, en for alle og alle for En dette aldeelis schadisløs i alle maader, Til ydermeere forsichring pantsetter Jeg hannem En gaard Ved Nafn Dalle, liggendes i Herløe schibr/ed udj Nordhorlehns Fogderie, skylder En løb Smør, som mig arfveligen efter min Sl: (salig) Fader er tilfalden, imidlertid at maa Nyde bruge og beholde, og giøre sig det saa Nyttig, som hand best sielf Wed og Kand i alle maader, Des til bekreftelse, hafr Jeg dette med Egen Haand schrefvet og Vnderschrefvet, og mit Zignett hos trøgt,
Ex Hafniæ d/end 27 February A/nn/o 1678. Holger Owessøn.

Anno 1678 d/end 11 Juny Holtis it **Almindelig Waarting paa Allenfit Tingstue i Allenfit Skibred**, Nerverende Kongl/ig May/este/ts Foeget Peder Andersen, Lauritz Mundal Lensmand, Niels Tvedt, Brynild Quamme Hanns Fosse, Anders Sælleuold, Lars Aase H[ ] Eicheland, Knud Titland, Lars Lechnes, Olluf [ ] Laugrettismend och En deel af Almuen sa[mme] stedz,

Da blev nu i Almuens Nerwerels[e aller]Vnderdanigst læst og forkyndt Copie af hans [Høye] Excell/ence Hr: Statholders Paabud, paa hans Kongl/[l/ig May/este/ts] Naad/igst paabudene Skatter Indeuerende Aar, som [herefter] Vnderdanigst schal Vorde Indførtt

1678: 4b

Gutorm Mundal St/efnt Lauridz Lechnes, formedelst hand schal hafue slaget hannem. Lauridz Lechnes møtte og sagde at hand iche hafde slaget hannem, Men alleene med Børge Mundal leed hannem for Døren, af Lensmand Lauridz Mundals Stue, Gutorm Mundal beraabte sig paa Prouf Børge Mundal, og Eilluf Knudsen Mitg/aa/rd. Begierede dilation at Stefne dennem, bewilget,

Lensmand Lauridz Mundal St/efnt Olluf Mundal och Lauridz Lechnes, formedelst de schal

hafve begaaet slagsmaal paa hin anden. De møtte begge, och sagde Olluf Mundal at Lauridz Lechnes Kaste hannem it Hull i hans Hofvet med en Lysestage, Lauridz Lechnes bekiende at Kaste han/nem med stagen, formedelst hand sagde hand wurdiget han/nem og de andre hosVerrrende iche meere End som Hunde og i det samme Spyede hand af drog(?) Druchenschab paa Gulfvæt, hvor i hans Hatt faldt saa optog Olluf Mundal hatten og Slog Lauridz Lechnes med dend som war besmattet med scharn j hans ansigt. Anders Mitgaard og Mattias Hougsdal, Proufvede at Olluf Mundal slog Lars Lechnes i hans ansigt med sin Spyede Hatt derfor Kaste Lars hannem med Lysestagen, Dog de Vare alle Druckene, Afsagt, at \de/ bør hver at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet 2 March Sølf,

Lensmand Lars Mundal St/efne/r Knud Beraas og Jacob Myckiswold for slagsmaal, Jacob møtte og bekiende at Knud slog han/nem it slag paa Munden, men Knud sagde det Var ichon af schiempt og scheede det i Jule tider, Afsagt, at Knud bør bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet En Marck Sølf.

Lensmanden St/efnt Zirj Hilleland og Marite ibidem (Hilleland) formedelst W-forligighed, som er kommen aff at Zirj schal hafve satt Ilden i Marcken, De Indstefnte møtte, og bekiende Zirj, at hun hafde booren (baaret) Ild i Marcken og brendt nogle Eine och Liung Mark og sagde til Marite om hun hafde gjort Ilden imod Soelen saa Wilde hun nu giøre dend med Soelen, Afsagt at Zirj bør bøde til hanns Kongl/ig Ma/yeste/ts Enn Marck Sølf,

1678: 5

Lensmanden St/efnt Rasmus Lechnes og Olluf Mitgaard for W-lydighed med foringschab at flytte hanns Excell/ence hr: Cancellar Da hand Komb nu fra sidst forleden Ober Hoff Rett. De Indstefnte blef paaberaabt, Mens møtte iche Afsagt, at bør hver at bøde til hans Kongl/ig Ma/yestet for W-lydigh/ed En half Rixdaler

Fogden Stefnt Anders Nesse, Niels Skaar, for W-lydighed med foringschab, at schydse Major Testman, møtte iche, Afsagt, bør at hver af denem bøde till hanns Ko/nglig Ma/yestet En Marck Sølf,

Olluf Nebstad St/efnt Børge Aase, formedelst hand forholder hannem En Qvern som hans Fader hafver Soldt hamb, og derfor betalt Faderen 5 1/2 March Dansche Børge møtte, og sagde at hans Fader solte Qvernen i hans Siugdomb, ha/nnem og hans Moeder W-Witterligt, Olluf Nebstad beraabte sig paa prouf, og begierte dilation til Høstetingett Huorfore Sagen beroer,

Turj Otteraas St/efnt hinde Sønn Olluf Haauorsen, at gifve hinde hinde Vnderholdning hinde lifs tid, efttersom hun Gaarden for hannem hafver afstaaet, Olle Møtte og i Rette anuiste hans børsel Zedell, som formelder at hand schal gifve hinde sin Vnderholdning, Afsagt, at Olluf schal handle Vel Imod sin Moeder, og gifve hinde sin Vnderholdning, saaledis at hun schal gaee til hans Eget bord, og derforuden schal hand gifve hinde, som it gammel Menische til KaufRing (kovring = ei lita gåve) Aarligen En tønne Korn och En Koe Foster och sig hellers Kierligen og Vel Imod hinde at schiche og forholde. Og sagde Hans Hopland, Hanns Hilleland og Peder Wetaas, sambt Johannes Lj, at saafrembt hand schicher sig Vel Imod deris Moeder, [saa] schal hand beholde alt det hun Eyer naar hun er [døed] og deraf faait sin begrafvelse, enten hun lefver stacket (kort) eller lenge,

1678: 5b

A/nn/o 1678 d/end 12 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Aschelands Tingstue j Radø Skibred**, Nerwerende Ko/nglig Ma/yestetz Foeget Peder Andersøn Sambt Lensmand Hans Taule, Mogens Ydstebøe, Østen FieldzEnde, Jacob Strømme, Joen Soelem Mogens Soelem, Christen Waagenes Laugrettismend og Almue sammesteds.

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans høye Excell/en/cis paabud, paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste Skatter Indewerende Aar, som hereftter schal Vnderd/anigst Vorde Indført,

Fogden St/efnt Rasmus Nielsen Bouge og Steen ibidem (Bouge) for deris W-forliglighed, Rasmus møtte og sagde at Steens Koene Wille slaa hannem med it træ, Men paa det hand iche {sch} Vilde at hun schulle slaa han/nem, tog hand hinde i sin axsel og holt hinde fra sig, Steen sagde og, at hans Koene Vilde slaa Rasmus formedelst hand brugte Mund paa hinde Huorføre hand holt hinde fra sig, och Komb Clammerien af en Bagstehelle, som Rasmus wilde hafve at bage med, som hand sielf Eiede en tredie deel udj Afsagt. Eftterdj Steens høstrue, forholte Rasmus Hellen och Verit aarsag til Clammerien, at Vilde slaget hannem, og Laugrettit beretter at hun til Clammerie og W-forligligh/ed er geneiget (tysk: geneigt = tilbøvelig) bør hun derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet En Marck Sølf,

Fogden paa Ko/nglig Ma/yestetz Veigne St/efnt Lauritz Kaalstad formedelst hand Søndagen nest efter Kyndelsmise sidstleden Roede i Alfvestrøm at selge fisch, da andre hans grander og Naboer gich til Kiercke, Lauritz møtte, bekiende, at hand samme Søndag tillige med Haldvor Bouge og Niels Kartved Roede i Alfvestrøm med 3 Woger fisch, som foresiges, och fich for hver Wog Sex schilling, og tilkomb samme 3 Woger fisch han/nem og Knud Kaalstad, Afsagt at de atten schilling som hand for dend Solte fisch hafver bekommit, bør til hans Kongl/ig Ma/yestet at Vere forbrutt,

1678: 6

A/nn/o 1678 d/end 13 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Lyrens Tingstue j Lindaas Skibred** Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen Sambt Lensmand Ifver Fammestad Christians Mognsløb Aamund Hundwen Ifver Løfaas Hanns Qvalewog, Olluf Hopland, Mogens Skouge Johannes Houge, Lauridz Oxnes, Niels Hopland Laugrettismend och en deel af Almuen samme stedz.

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans høye Excell/en/cis paabud, paa hans Ko/nglig Ma/yestetets Allernaad/igste Skatter Indewerende aar, hereftter schal Vnderdanigst Vorde Indført;

Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, eftter Ko/nglig Ma/jeste/ts HafneFoeget Arther Ernstis fuldmagt og begiering tilspurde Laugrettit og Almuen som nu tilstede Vaar om dennem er Witterlig at noget Wrag er Indkommen og Berget her j Skibredet forledet aar A/nn/o 1677 at de da det Wille tilkiende gifve, Mens de tilstedewerende hertil svarede, at dennem intet derom Witterligt er,

Olluf Sundsbøe St/efne/r Anna Ifversdatter Sundsbøe formedelst hand schal hafve begieret af hinde, at hand motte gaae i hinders Brude Seng och Ville begiere hendis Hæder och Ære, Huilchet hand sagde aldrig at hafve giort eller begieret, Anna møtte bekiende at Olle komb for hinders Brude Seng, og (ho) sagde hans tale Var iche stoer och mindes iche hvad det Vaar hand sagde, og ey heller hvad hans begiering Var: Abel Jensen som til prouf Var Indstefnt, møtte, og for Retten Ved Eed og opRagte fingere bekiende, at forleden Høst da Anne sad Ved hinders Lade

paa Sundsbøe I hindes Mandz og Moders Nerwerelse, da sagde hun, at Olle Komb for hindes Brude Seng, Men hun neffnte iche om Olle hafde talt noget, Mens noget derefter samme tid sagde Anne at Olluf hafde Sagt om hand iche fich dend tid, Da schulle hand faae hinde enn anden tid og tage hinde huor hand kunde faae hinde, Men ingen fleere Vare derhos. Brite Ollesdatter Sundsbøe proufvede at Ved Aar [ ] dag efter Annis Brøllup, schichede Olluf Sundsbøe [ ] til Anne at tilspørge hinde, om hun Wilde staae Ve[d hindes] ord, hun hafde sagt om hannem, Huorpaa h[and]

1678: 6b

Og gich til Anne och spurde hinde, Da sagde Anne at Olluf komb til Sengen til hinde, Mens ey Vidste hvad hans begiering Var, Niels Ollufsen Lensmandens Dreng proufvede at forleden Høst bad Olluf Sundzbøe han/nem gaae til Anne og spørge hinde, om hun Wilde staae Ved dend Snack som i Bøigden er Vdførtt Huilchet hand og giorde, Mens Anne suarede, at Himmel och Jord schulle forbande hinde, om hand hafde noget med hinde at giøre j nogen maader, hun sagde oc Ney at hun ingen snack hafde Vdførtt; Afsagt, saauit af Widnisbyrdene fornemmis da er denne Sag Reigst sig af Annes Sundzbøes Egen snack, og ingen beuislighed i Sagen fremkommen, om nogen Gierning at Vere passerit huoraf dog W-Venschab Imellem Olluf Sundzbøe og hans Hustrue schal Vere Kommen, Thj Eragtis at Anne derfor bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/yeste/ts En Marck Sølf, og Sagen dermed at Vere ophefvet, saa denne løse snack iche bør at Komme enten Olluf Sundsbøe, eller Anne til nogen hinder eller eftertale i nogen maader, og saa frembt Olle Sundsbøe eller Anne bebreider hin anden Sagen, efter denne dag i nogen maader, Da derfor i høyeste maader at Straffis

Fogden Peder Andersen paa hans Maj/este/ts Veigne St/efnt Gudmund Andersen Østrem formedelst hand hafver begaaet slagsmaal paa dend anden bededag sidstleden, Gudmund møtte og sagde at hand slog Michel Huusmand med en buske formedelst hand hafde Roet hans Faders baad bort og Var borte med dend En Dag, Bottel och Christian Østrimb proufvede, at de saae, at Gudmund slog Michel Huusmand anden Bededag imod Soelen gich ned, Et slag med en Kiep, Afsagt at Gudmund bør derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/yeste/ts trey Marck Sølf Men om hand iche hafver middel dennem at betale da at straffis paa Kroppen

1678: 7

Joen Huckaas St/efne/r Asbjørn Riisøen formedelst hand for Vngefehr fire eller femb Aar siden, stall it par Mastetow (-tau) fra hannem, som Var til hans feringbaad: Asbjørn møtte og sagde at hand iche hafde stollen nogen tow fra hannem, och iche Veed huor de er, og ey haftt dennem i hans hender, Men sagde at hans broder Sl (salig) Tøris Mognsløb tog tougene, og hafde hans broder tougene paa sin baadeMast, som hand (Asbjørn) tillige med Sl. Tøris Christian och Niels Mognsløb Var Vde Ved Fedie med at fische, Huor Joen Huckaas kiendte sig Ved sine tow igien, Og loed Rasmus Huckaas og Fusse Saltnes tage dennem af baadeMasten og samme tid blef de lefverit til hr: Lyckis Dreng Dend anden broder Christian Kalland bekiende nu for Retten, at hand iche Wed, enten Sl: Tøres eller Asbjørn tog tougene, Men det er hannem Witterligt at Tøris bar dem hiem Til Mognsløb samme tid: Afsagt Endog det iche beuisis at *Asbjørn hafver Taugene stollet, som Ved *Døden er afgangen (I forklaringa er det Tøris som er nemnd død) saa Var hannem (Asbjørn) Dog witterligt at de war stollet og hand (Asbjørn) dog werit med og brugt dennem paa fischerj Thj bør hand (Asbjørn) derfor at bøede til hans Ko/nglig Maj/este/ts Thou Marck Sølf,

Anno 1678 d/end 15 Juny, Holtis **Almindelig Waarting paa Halsvig i Gulen Skibred**, Nerwerende Ko/nglig Ma/yestets Foeget Peder Andersøn, Sambt Lensmand Jacob Oppedal, Michel Miømen, Michel Eide, Otte Birckenes, Jørgen Myre, Olluf Nappen Joen Kiellewold, Joen Dale, Hans Grinen, Johanes i Dale, Laugrettismend sambt en deel af Almuen sammestedz:

Da blef Vnderdanigst Publicerit og forkyndt hans Høye Excellencis Naad/igste paabud, paa hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste paabudene Skatter Indewerende aar, Huilche herefter Vnderdanigst ord fra ord schal Vorde Indført:

Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersøn St/efne/r Hanns Sannde og Hendrich Kiettelswig och Hans Hustrue, Anlangende En Wiise, som schal Vere Dichtet efter dend Rychte derom i

1678: 7b

Bøigden gaar, Hanns Sande, som Wiisen schal Vere dichtet om, møtte, og sagde hand Vidste intet derom, Men om nogen hafde hannem noget at tilsige kunde de fremkomme, Hendrich Kiettelswig paa egen och Hustrues Veigne, møtte, og sagde hand Vidste gandske intet derom og hafde ingen Wiise \om/ han/nem eller hans Hustrue dichtet. Hans Sande sagde at hand ligger Hendrich eller hans Hustrue ingen Sag till for Wiisen i nogen maader, Fogden begierte at Sagen motte opstaae til Høstetinget, Huor Ved det forbliff

Fogden for Retten til kiende gaf, at hand efter hans Excell/en/ce hr: Cancellers befalling, hafde ladet Indstefne efterschrefne, som af Skafferen ere tilsagde, at føre hans Excell/en/ce, Da hand Reigste til sidst forleden Ober Hof Rett, Men de Moetwilligen ere blefne hiemme och iche Villet fremkomme at Skydse hanns Excell/ence huorføre Fogden satte i Rette og formeente at de burde bøede og straffis for saadan Moetwillighed imod hans Excell/en/ce Af samme Indstefnte for Retten møtte Hans Furenes bekiende at schafferen tilsagde ha/nnem at føre hans Excell/en/ce hr: Cancellor, Huor paa hand og gjorde sig ferdig, at Wille hafve førtt hans Excell/en/ce, Mens schafferen sendte hamb bag bud med Rasmus Stoernes, at hand schulle føre fløtningsfolchene fra Brandanger Sund och I Nye Hammer, Huilchet hand og gjorde, som Skafferen self og Rasmus Furenes nu begge for Retten tilstoed sandt at Vere, derfor er Hans Furenes for denne Angifvende Vndschylt, Anders Furenes møtte, og sagde at schafferen sagde hannem till at føre hans Excell/ence hr: Cancellor Mens som hand samme tid, hafde sin Jagt tillad med Brendweed, hvormed hand Ville til byenn Da om (daom) bad hand Skafferen at hand Vilde gifve han/nem forlof at fare med Jegten til byen: huortil schafferen sagde Ja, far i Jesu Nafn, Imidlertid dette passerede faldt Skafferen nu ned for Retten paa Gulfvet lige som i besvimmelse, Men nogle af Almuen meente det iche Vere af besvimmelse, Men alleene for, at hand iche for Retten Ville anstaae \til/ ansvar

1678: 8

Og blef hand derpaa hiolpen Vd for Døren. Joen Høewig møtte og sagde, om hand hafde Werit tilsagt, Da schulle hand gierne ført hans Excell/en/ce, Niels Brandanger møtte, og sagde at hand førte hans Excell/ence da hand Reigste til Hof Retten og paa hiemReigsen, blef hand og tilsagt at føre, Mens som hans Hustrue samme tid laae for Døden og Komb samme aften i Barsel Seng, Da will hand derfor allerydmygist forhaabe at Vere Vndschylt, og ingen Moetwilligh/ed begaaed, Michel Randal møtte, og sagde at hand førte hans Excell/en/ce tilforne Da hand Reigste til fieldz, Men hand Var iche siden tilsagt hans Excell/en/ce at føre Det samme sagde og nu for Retten Anders Randal at hand hafde og giort lige som Mickel, og Var ej heller tilsagt hans Excell/en/ce at føre, men om de hafde werit tilsagt, schulle de gierne hafve ført Mickel Lj, møtte, og bekiende at hand Var tilsagt at schydse hans Excell/en/ce

Mens formedelst hand samme tid laag paa hans SygeSeng, kunde hand iche fremkomme, og beraabte sig paa sine Grander at Vidne med hannem at hand laag Siug, som nu iche paa tinget Vare tilstede. Og hafver faait sin Siugdum da hand Var i Ko/nglig Ma/yestets Tieniste Imod Fienden for Halden och Trundhiem, Olluf Fibesdal (Fivelsdal) møtte, som er Soldatt, berette at hand komb Siug hiem af Soldatts Wagt fra Bergenhus og samme aften blef hand tilsagt at føre, huilchet hand og gierne schulle hafve giort, dersom hans Sygdum det iche hafde forhindret, Olluf Birckenes, Johannes, Rasmus, Otte, Berthel Michel ibdm: (Birckenes) Michel og Rasmus Brembnes møtte og sagde, iche at Vere tilsagte hans Excell/en/ce at føre Men om de hafde Verit tilsagt, schulle de hans Excell/ence gierne hafve skydset, Mens \da/ hans Excell/en/ce Reigste til Hof Retten da Vare nogle af granderne paa Birckenes tilsagt, hans Excell/en/ce at føre, og da lefverede de penge til schafferen, at leye Folck i deris sted, og sagde at de aldrig hafde nechtet hans Excell/ence hr: Cancellor at schyde: Og i Særdeelished sagde Olluf

1678: 8b

Jacobsen Birckenes, at det aldrig schulle befindes eller beuiises at hand hafver de andre bønder til at føre giort af spendig(?), saasom hand schal Vere Anklaget for, Ellers sagde sambtlig Birckenes og Brembnes bønder som paa Laugstoellens godz Ere boende, at de hidintil aldrig hafde svarit til nogen Tingholdz omkostning, Med Mad eller øell j de forige eller denne Laugmandz tid Fogden begierte at Sagen maa beroe, til førsthollende Høste Ting, efterdj Skafferen nu iche blef for Retten till Ansuar, at Imidlertid kand fornemmis, om hans Excell/en/ce Vil hafve Videre Ved Sagen Giort,

Anno 1678 den 17 Juny holtis **Almindelig Waarting paa Eide Tingstue i Echanger schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestets foget Peder Andersen, Lensmand Mogens Essemb, Oluf och Oluf Echanger, Johannes Vrdal, Anders Nummedal, Olle Qvinge, Rasmus Myhr, Laugrettismend och en deel af Almuen sammestedz.

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans Høye Excell/encis paabud paa hans Ko/nglig Ma/yestets allernaadigste paabudene Skatter Indewerende Aar, Huilcke herefter ord fra ord Vnderdanigst schal Worde Indført:

Anders Bildøen i Rette lagde En Rigens Stefning ofvr hans Landbunde Knud Mullen for tuende Aars Resterende Landschyld og Rettighed for A/nn/o 1676 og 1677: saa og formedelst hand Skofven til W-pligt Imod Lowen schal hafve forhugget og gaardsens Huse ladet Ned Raadne og forderfve, Huorfore hand formeener at bør hafue sin gaard forbrutt efter Lougen, Indstefnte Knud Muhlen møtte og sagde det er trey Vger siden hand blef med denne Rigens Stefning Stefnt og derhos bekiende Knud Muhlen at hand er skyldig be/mel/te hans Jord Eiger tvende Aars Landschyld, og er det sidste Aars Resterende Landschyld for A/nn/o 1677, Men det andet aars Landschyld er for nogle aar tilforn forfalden sagde og at hand er schyldig it aars tredie tage, som schulle hafve Verit betalt forleden Høst 1677: Men derimod berettede hand at hafve it Koe Foester hos Ombudzmanden Anders Bildøen at Krefve som hand formeente at han/nem i det eene aars Landschyld, som hand lengst hafver Verit schyldig burde at Qviteris,

1678: 9

Men Anders Bildøen herimod svarede, at hand er hannem ingen Koe Foester schyldig, Knud hafde nu ej heller noget med det at beuiise, Saa j for/schref/ne Anders Bildøens og Knud Muhlens Nerverelse forføyede Vj os til aasteden Muhlen, og efter Stefningens tilhold besigtigede Gaardens Huse, og befindes at Ladenn, Floren og Ildhuset er paa Tag forraadnet og

Brøstfeldig, og nesten til nedfald, og ellers meeste deel paa Tømmer Werck U-dychtig. Sammeledis eftter Anders Bildøens Anuiisning, I for/schref/ne Knud Muhlens egen Nerwerelse befandt Vj liggendis paa Ladberget Ved Muhlen, Hugget som hand af gaardens schouf hafde Hugget og ladet nedkiøre fyrgetiuge Tylter Vnge furetræer, Huilchet Vj befinder at Vere schoufven til merckelig schade og Ødeleggelse. Og foregaf Knud at hand hafde Hugget det til at selge, at betale sin Rettighed med, saa og til sin hielp i andre maader, sagde derhos at om hand iche motte Hugge i schofwen Da hafde hand intet at giøre Ved gaarden og Vidste iche at hielpe sig, Och ombad Vj Anders Bildøen Venligen at hand denne gang Vilde lade sin tiltale til Knud Muhlen falde Huilchet hand ingenlunde Vilde, Mens begierede Dom j Sagen, og formeente at hand burde hafve sin Gaard forbrutt eftter Lougen, efttersom hand betaler hans Ko/nglig Ma/yeste/ts sin allernaad/igs/t paabudene Skatt af Godset Huorfore hand formeente at Nyde det Igien som Lougen ha/nnem tilholder, Afsagt, Eftterdj Knud Muhlen Rester med sin Landschyld og it aars tredie Tage af hans paaboende gaard Muhlen, som Var forfalden och hand schulle hafve betalt for A/nn/o 1676 og 1677: Huorudinden hand iche hafver Rettet sig eftter Lougen L: L: 1 Capittel som formelder alle Landschylde schal Vere betalt Jule Aften i det seeniste, hvem som iche betaler til dend tid bøede En Marck Sølf, Mens dersom hand Enda, Moetwilligen forholder sin Landschyld, og iche betaler samme Landgilde Inden Sommer Natten som er dend 14 Aprill Da miste sin gaard, og dog betale sin Landschyld A/nn/i Derforuden befindes at hand Skoufven til W-pligt og Ødeliggelse hafver forhugget, og ey holdet gaarden med Bygning Ved magt og lige, som hand hafde burdt, Thj kunde Vj som fattige VnderDommere, iche anderledis kiende end Lougen at eftterfølge, at for/schref/ne Knud Muhlen bør hafve sin Gaard forbrutt eftter Lougen og dog at betale sin Landschyld:

1678: 9b

A/nn/o 1678 d/end 18 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Hoshofde j *Eichanger (skal vera Hosanger) Skibred**, Nerwerende Ko/nglig Ma/yestets Foeget Peder Andersøn, Lensmand Mogens Mieldstad Niels Øfsthuus, Peder Øfsthuus, Rasmus Hannistved, Haldvor Øfsthuus, Olle Litland, Olle Fieldschaalnes, Olle Hougstved, Børge Fotland, Elling Bysemb, Arne Eicheland, Lauridz Øfsthuus, Hendrich Herland, Laugrettismend og en deel aff Almuen sammestedz;

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans Høye Excell/encis Naad/igs/t paabud, paa hans Ko/nglig Ma/yestets allernaad/igs/t paabudene Skatter Indewerende Aar, Huilche Vnderdanigsten, ord fra ord, hereftter schal Vorde Indførtt:

Johannes Bysem och Elling ibidm: (Bysem) St/efne/r hver andre for Slagsmaal og W-forligelighed som Imellem deris Høstruer schal Vere passerit. Og berettede Johanes och hans Høstrue for Retten, at hun øste En bømte med Wand af Becken paa Bysem og da hun hafde øst dend eene bømte fuld, og begyndte at Ville øse paa dend anden bømte, Da komb Ellings Høstrue og tog dend Eene bømte Wand og slog ofr hinde og forhindrede hinde at faae Wand I det samme komb Johannes af Ageren og sagde til demb, de schulle iche trætte om Wandet Men gaae hver til sin Beck at tage Wand, saa komb Elling løbende i sin bare Skiortte med En stock i haanden og slog Johannes Koene tou slag dermed, saa tog Johannes stocken fra ham; Elling og hans Hustrue herimod møtte og berettede hun at hun med det samme Komb, at Vilde Øse Wand af Becken og førde Grandkoenens bømte lidet af Wejen, at der blef spilt Vngefehr saa meget som en Kande Wand, dermed tog Johannes sin Hustrue bømten og Vilde slaae Wandet ofr hinde Men hun tog for sig og dermed slog Johannes Koene hinde om paa Backen og fattede hinde j Haarit, og beed hinde j hinded tou fingre paa dend Høyre haand, Huorofr hun Raabte at hun Vilde slippe hinde i Jesu Nafen (Nafn), Huilchet hinded Mand hørde i Sengen, huorofver

hand komb løbendis og schillede hinde fra dend anden, og Ref hun og En deel Haar af hinde,
Men Elling nu

1678: 10

For Retten benechtede at hand icke slog hinde, Niels Giettrem og Olluf Fladaas profvede at de saae Ellings Koene Karj War beedt (bitt) i hindes tvende Fingre, Huilchet de saae anden Dagen eftter at det Var scheed, og sagde hun for dennem at Johannes Koene Britte hafde det giort, Olluf Fieldschaalnes profvede og at Karj Wiste han/nem schaden i hindes Fingre, og sagde hun for han/nem at Britte hafde beedt hinde, Brite sagde at hun icke kunde Vide til Wise (visse) om hun hafde beedt Karj eller iche, Afsagt Eftterdj Brites føyeelse er størst j det hun hafr beedt Karj, Da bør Hun for denne forseelse at bøde til hans Ko/nglig Maj/este/ts trey Marck Sølf, og Karj for hindes W-forliglighed, Iligemaade til hans Ko/nglig Ma/jestets at bøde 2 March Sølf, og saa frembt de iche eftter denne dag schicher sig Wel, med Goed forligels maal, Imod hin anden, schal de derfor eftter Sagens befindelse i høyeste maader blifve straffet,

Hauer Rachnes St/efne/r Børge Rachnesis Hustrue formedelst hun hafver slaget hinde, och tog hinde Strubetag, sambt slaget hinde om paa Gulfvet, at hun faldt j besvimmelse og blef liggendis paa Gulfvet fra om aften och til Morgen Børge Rachnes møtte paa sin Hustruis Weigne, og sagde at hun iche \fich/ fred i hindes Eget huus for hinde, kunde och ey negte at hans Koene Ioe hafde gifvet hinde it slag af hindes haand paa hindes Ryg, Afschediget, Eftterdj Børges Koene iche er tilstede, Som Kunde gjøre forklaring i Sagen, Derfor schal hermed beroe til Høstetinget, at parterne da igien kand Comparere,

A/nn/o 1678 d/end 19 Juny Holtis Almindelig Waarting paa Wallestrand j Mielde Skibred, Nerwerende Ko/nglig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, Lensmand Anders Rifvenes, Rasmus Blom, Niels Daltved, Olle Weaa, Simen Gierestad, Lars Restad, Olle Rongwee, Lars Wefle

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans høye Excell/en/cis Naad/igste paabud, paa hans Kongl/ig May/este/ts aller-

1678: 10b

naadigste paabudene Skatter Indewerende Aar, Huilche hereftter ord fra ord Vnderdanigsten schal Vorde Indført; Baste, Knud og Steffen Rongwee St/efne/r deris grander ibidm (Rongwee) Anlangende it Indgierdet og opRyddet træe, som de Ey kand komme ofverEens om, Olluf, Johannes och Enchen møtte og for Retten Citanterne bekiende, at Olluf, Johannes og Enchen hafde af begyndelsen Indgierdet samme træde af fellits VdMarck, Afsagt at Olluf, Johannes og Encken som af begyndelsen har Indgierdet og opRyddet træet schal Nyde betaling derfor eftter Dannemendz billig schion, og de siden, alle at vere Lodtagere derudj eftter hver deris Leyemaals storhed

Hr: Conrector Edwart Edwardsen j Rette lagde en høi anseenlig Rigens Stefning, ofver Røschelands bønder, Laurids, Aschild, Anders og Baste Anlangende it gierde, som hand formeener de W-loulig har opsett Imellem Røscheland og Wallestrands Leyemaal, som hand formeener iche Rettelig at Vere opsatt, saa og for at de har Angifvet, at hr: Conrectors Creature at hafve giort Den/nem schade, som hand formeener de bør at beuiise, og Endelig Ved Rettens middel schiel och schiffte der Imellem at efttersees, og dennem om deris tuistighed at adtschillies eftter Low og Rett, som forsvarligt, til hvilken Ende hand nogle Widnisbyrd haf/ver ladet Indstefne, saauelsom Jordrotten til Røscheland Hans Clausen Ko/nglig Ma/yestets Over

Told betient i Bergen, Indstefnte Askild Anders og Baste møtte og foregaf at de formeener sig Kon alleene at hafve talt paa det de Kand Vere scheid forkort Vdj, och Vndschyldte de sig, at de aldrig hafde hr: Conrector noget W-tilbørligt eftertalt,

Laurids Wattle møtte for Retten og bekiende, at hand hafde Hugget j hr: Conrectors schouf paa Wallestrand, Huorfore hand blef tilkiendt at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet En Marck Sølf,

1678: 11

Saa j parternis Neruerelse forføyede Vj os til de{nd} omtuistige Aasteder, og proufvede Olluf Phantoftt, Anders Eluig og Niels Daltved at dend gl: (gamle) Sellie Stub (seljestubb) som staa høist oppe j Waage berg nob, hafver af Aarilds tid Verit agtet och holden for dend Norderste Rette schiel og schifftte Imellem Ryscheland paa dend eene, og Wallestrand sambt Elvigs Leyemaal paa dend anden side, og derfra streker schifftet sig ned efter ofver Dalen til noben Synden for Refschar, Ved en liden steen gierde, Siden forfarede Vj leyligheden Sør efter ned til Steen gierdet Ved Ryschelands bøe, Huilchen gierde Aschild Ryscheland bekiende at Vere opsett da Sl: (salig) Gudmand Erichsen Var Ko/nglig Ma/yestetets Foeget hersammestedsz, som nu schal Vere ofver 40 aar siden, Huilchet siden dend tid hafver schiel og skifftte Verit derfra ned Imod Lofttaas Elf, Saa Raade Vj parterne til En Wenlig forligelse, Huortil M/agiste/r Eduart Edvartsen formedelst Voris flittig Vnderhandling og lod sig beqvemme, Endog at Myhren som streker sig fra Ødegaardens bøe gaard og ned efter befindes at Vere Wallestrandz Eiendeel, saa Alligeuel bevilgede hand at Ryscheland maa hafve en frij Bu Reg Wey Sør efter Myhren, Huorfore Vj Vdj Welbe/mel/te parternis Nerwerelse nedsatte tretten par Marckesteene med deris Widner j Myhren, og siden streker schifftet sig Synden for bøe G/aa/rden schraat nord op ad med Nobene, Huor Vj og nedsatte it par Marckesteene, Dernest strecker schifftet sig i berg nobene ofven for Ødegaardens huse, huor Ilige blef nedsatt it par Marckesteene siden strecker schifftet sig ned i Reffschar dalen strax Ved Vhren, huor blef ogsaa it par Marckesteene nedsatt, og saa derefter nest ofven for i samme streckning i backen huor Iligemaade blef it Marckesteene nedsatt, och Endelig strecker schifftet sig op i Waage berg nob, til dend gamble Sellie som for Ermelt, Og belofvede parterne, at en hver efter sin Anpart og Jordsbrug Ville opsette Gierdes Gaarden efter Marckesteenis streckning og schifftets Vduisning, som foresiges,

A/nn/o 1678 d/end 20 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Yttre Arne i Arne schibred**, Nerwerende Ko/nglig Maj/este/ts

1678: 11b

Foeget Peder Andersen, Lensmand Hans Jordal Peder Arne, Olluf Fogsdal, Knud Brueraas, Anders Mielkeraaen, Erich Tuenes, Michel Tvedt, Olluf Huckaas, Ifver Riisnes, Johannes Tuenes, Laugrettismend och en deel af Almuen sammesteds:

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans Kongl/ig Maj/este/ts høibetroede hr: Statholder i Norge, Høibaarne hr: Vlrich Friderich Guldenlewis Naad/igste paabud paa Hans Ko/nglig Maj/este/ts allernaad/igste paabudene Skatter Indewerende aar, Huilche herefter Vnderdanigst schal ord fra ord worde Indført,

Efter Olluf Nielsen Fogstad och hans Søn Fabian Ollufsen ibidm: (Fogstad) deris begiering, blef eftterschrefne Skiøde forkyndt:

Volchard Volchartsøn Riisbreck, Kongl/ig May/este/ts Commissarius udj Bergen, Kiendes og hermed Witterligt gjør at Jeg med min frie Villie og Welberaad Hue, saa og med min Kiere

Høstruis, Ja og sambtycke hafver solt, schiødt og afhendt, og nu med dette mit Obne brevvs kraft aldeelis Selger schiøder og afhender fra os Vore børn arfuinger og efterkommere och til Erlige og Welagte Mend Olluf Nielsen Fogstad och hans Sønn Fabian Olsenn Fogstad, sammesteds boende begge deris Hustruer, børn arffuinger og efterkommere en min og I Synderlighed min Kiere Høstruis Else Lilienschioldz Sande Odels Jord som hinder efter hinded Sl: (salig) Morfader Sl: hr: Jonas Pedersen forðum Sogneprest til Korskircken arfveligen er tilfalden, Liggendis j Nordhorlehn udj Howgs Prestegiold udj Arne Skibred, Kaldis Fogstad schyldendis aarligen Attē Marcker Smør med bøxel og herlighed, Hvilken forsk/ref/ne gaard Fogstad Wj endnu begge for Voris børn arfuinger og Eftterkommere i alle maader meer bemelte Olluf Nielsøn och hans Søn Fabian begge deris Hustruer børn arfvinger og Eftterkommere fuldbyrder og tilbekreftter efter denne dag udj fuldkommen Roelig hefd at schal hafve Nyde bruge og beholde for Evindeligh Odel och Eyendomb, med ald sin tilliggede Lotter og Lunder Skow og Marck Ager og Eng FischeVand och Feegang, Qvernebeck och qvernestøe fra fields til fiere, Waat och Tørt Inden og Vden Gierdz intet med alle Vndertagendis j nogen maader, af huis (det) som til samme gaard Fogstad ligger og af Arildz tid tilligget hafver, og det at giøre sig og sine

1678: 12

Saa Nyttig og gafnlig som de best Vide og optencke kand, de deris Høstruer børn og Arffvinger gandsche med alle W-rygget U-igienkaldet og i alle maader V-paatalt, Og kiendes Jeg min kiere *Hustruer (Hustrue) Vore børn arfvinger og efterkommere føde og W-fødde, efter denne dag ingen ydermeere Lod deel heller Rettighed, at hafve udj heller til bemelte Gaard Fogstad i nogen maade, Men atter forErm/elte Olluf Nielsen og Fabian Ollufsøn dend aldeelis frj og frelseligen schal hafve Nyde bruge og beholde V-paakiert og V-paatalt til Evindeligh odel och Eiendomb Angerløst med ald sin tilliggede Herlighed, Och Erkiender Jeg mig derfor at hafve bekommit og oppebaarit fylliste betaling og fuld Verd mindste penge med meeste sambt schiøtnings øre for odels løsnings Rett, Ja saa at Jeg og min Kiere Hustrue, Tacker dennem begge for goed Erlig og Reedelig betaling j alle maader, Huorfore Jeg med min Kiere Hustrue os forpligter for os børn Arfuinger og efterkommere frj og frelseligen at hiemble og tilstaae bemelte Olluf Nielsøn og hanns Søn Fabian Ollufsøn deris qvinder børn Arffvinger og efterkommere bemelte gaard Fogstad med dedz underliggende brug og Eiendomb och Herlighed, for alle og En hver Mandz tiltale, som derpaa med nogen formeente Loulig Rett tale Vilde heller kunde Og herudj alt som udj Rette forsk/ref/ne Kiøbebreff og Skiøde berørt og indført er, Lofver Vj og for Voris børn arfuinger og efterkommere at holde meer bemelte Olluf Nielsøn og Fabian Olsøn og deris børn arfuinger og efterkommere Ved Voris Goed Troe og Reedelighed Vden hinder og Argelist gandske schadisløs i alle maader, Des til ydermeere Vidnisbyrd og Sandingen herom, hafver Jeg og min kiere Hustrue dette med Egen hender unterschrefuit og Woris Seuanlige Zignetter hostrøcht,

Actum Grafdall d/end 9 Decembr/is A/nn/o 1677: Volchard Riisbrech Else Lilienschiold
(L:S:) (L:S:)

Appelone Horuig St/efne/r Olluf Steenstøe for en Kedel hand hafver hinde afkiøbt, Huorppaa Rester 3 Rdr, som hund formeener hand bør hinde at betale, Ollufs Hustrue møtte, Vedgick at hand hafde Afkiøbt Hinde Kedelen, Men Vidste iche Eigentlig huor megit derpaa Rester, Medens er iche trey Rdr, Thj hand kunde iche møde til Thinget efttersom hand blef hendtet at forferdige noget

1678: 12b

Brude arbeide (bruarbeid?) paa Fyllingsnes, sagde ellers at hinded Mand hafde Reigning derimod, Medens Citanten (saksøkjaren) sagde hun iche var schyldig meere End Tholf

schilling for toe kander øll, Afsagt at parterne schal tage en Mand paa huer side, at giøre Regenschab om deris Imellem werrende inden fiorten Dage;

A/nn/o 1678 d/nd 21 Juny Holtis **Almindelig Waarting paa Huckeland j Skiold Skibred**, Nerwerende Ko/nglig Maj/este/ts Foeget Peder Andersøn, Lensmand Niels Dingeland, Peder Houge, Olluf Heldall, Olluf Tittelstad, Thomas Tittelstad, Mogens Todtland, Simen Øfstebøe, Lauritz Heldall Laugrettismend och En stoer deel af Almuen sammestedz:

Da blef Vnderdanigst publicerit, hans høye Excell/en/cis Naad/igste paabud, paa hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste paabudene Skatter Indeuerende aar, Huilcke herefter ord fra ord Vnderdanigst schal Vorde Indførtt:

S/igneu/r Daniel Wolpman Borger og Handelsmand j Bergen lod nu for Retten anuiise, eftterschrefne Obligation og pandtebref, som efter hans begiering her indschrifven, findes, som følger

Jeg Vnderschrefne Friderich Kohlman hans Ko/nglig Ma/jeste/ts Tholder udj Bergen, Kiendes och hermed for alle Witterligt giør schyldig og pligtig at Vere til Daniel Wolpman borger og IndVohner herudj Bergen Siuf hundride og Fembtig Rixdr: hver Daler til 96 Schilling danske bereignet, Huilcke 750 Rdr Jeg tid efter anden til min fulde fornøyelse annammit hafver, Huorfor Jeg lofver og mig tilforpligter forsk/ref/ne 750 Rdr nu til førstkommendes Paaske her j Bergen med Reede penge udj En samblet Summa igien at betale, og om Jeg med bemelte Daniel Wolpmans Willie kunde hafve samme penger lenger hos mig bestaaendis Da lofver Jeg dem med 6 pro Cento at for Intresse, [O]g paa det forsk/ref/ne Daniel Wolpman desto bedre kunde Vere forsichret, pandtsetter Jeg han/nem eftterschrefne af mit her j Nordhorlehn udj Skioldz Skibr/ed beliggende Jordegodz, Dingeland, Todtland, Rippe, Birkeland Espeland, med alt andet derhos liggende og mig

1678: 13

Tilhørende Jordegodz i for/schref/ne Skioldz Skibred, indtil forskrefne Capital med paaløbende Interesse schadisløs er betalt, Holdendis forsk/ref/ne Daniel Wolpman eller Arfuinger dette schadisløs i alle maader, Til ydermeere Stadfestelse hafver Jeg dette med Egen Haand Vnderschrefven og med min Zignett forseiglet, som er scheet j Bergen d/nd 10 January 1678:
Friderich Kohlman (L:S:)

Efter S/igneu/r Heinrich Cockis StifftAmbtschrifvers begiering, blef nu for Retten forkyndt Anne Clausdatters sl: (salig) Sander Jansens efterleversche til hannem Vdgifne Pergaments Skiøde Daterit Bergen den 11. Aprill sidstleden formellende at hun hafver till hannem hans Hustrue børn og Arfvinger til odel och Eiendomb Soldt schiødt og afhendt hendis Odels Jord liggendis her i Skiold Skibred kaldes Stoere Milde med des Vnderliggende Lille Milde som schylder tilsammen Aarlig 3 1/2 løb/e/r Smør, saa og en derunder Ryddeboels pladz kaldes Nessie, schyldendis aarligen efter Matriculen Itt pund Smør, saauelsom alt hinds sammestedz Verende og Eiende fee och qveg, smaat og stoert, sambt desen Gaarders tilhørende Huuse Søeboder Nøst og Reedschab lige som det nu forefindes, som hinds til desen forpagter sammestedz af hinde hafr haft udj brug, og det alt efter ofverlefuereede til Welbemelte S/igneu/r Heinrich Cock schriftlig inventarium desen Vduisning, Huilcket alt hand och hans arfuinger schal hafve Nyde og beholde for it fuld fast og W-Ryggeligt kiøb, huorudj hun kiendes sig og sine arfuinger ingen ydermeere lod eller anpart at hafue til forskrefne Gaard og Odels Jord eller Inventarium i nogen maader, efttersom hun derfor af Welfor/schref/ne hr: Heinrich Cock hafver bekommit oc Annammit fyldist og fuld Verd Nemblig Fiortten hundride Rdr Sex och

halffembtesindztifve skilling til Daleren bereignet etc: Eftter samme Skiødes Witløfttigere Indhold af Welfor/schref/ne Anna Clausdatter met Egen Haand Vnderschrefvit sambt af hinders LaugVerge Zacharias Andersen Raadmand, saauelsom af Cort Von Wida, Jacob Andersen, Lisbett Sandersdatter Sander Johansen og Hanns Jensen Ørbeck och Lauritz Sand til Witterlighed Vnderschrefvit och beseiglet,

Efter Welfornemme Matrone Anna Clausdatters begiering blev nu for Retten, eftterschrefne, Obligation og forpantningsbref Publicerit, och er af indhold som følger,

1678: 13b

Kiendes Jeg Vnderskrefne, Heinrich Cock, Kongl/ig Maj/este/ts Stifttambtskrifver ofver Bergenhuus amt, Og gjør hermed for alle Witterligt, At eftersom Jeg hafver Kiøbt och mig tilforhandlet af Erlig Dyderig og Gudfrychtig Matrone Anne Clausdatter Sl: afgangene Sander Johansens forðum Borger og Indvohner her j Bergen hans efterlefuersche hinders gaard och odels Jord udj Norhorlehn j Schiold schibred beliggende, Nemblig Store og Lille Milde, som schylder tilsammen aarlig 3 1/2 løber Smør med derhos En liden Rydebols pladz for nogle aar siden opryddet paa samme Grund Kaldes Næsie schyldendis aarlig udj Landschyld eftter Matriculen Itt Pund Smør, med sambt alt hinders sammestedz nu werende og Eiende Fee och qveg smaatt og stoert saa og Gaardens tilhørende Huuse og biugning, Søeboder, Nøste og Reedschab som hendis til desen forpagtere sammestedz af hinde hafver haftt udj brug med en deel andet meere Huuse geraad, og det alt eftter hinders til mig ofverleferede schriftlig jnventarium desen Vduisning, For huilcket alt forbe/mel/te Gedagte Anna Clausdatter eftter Voris accord og forligelse, schal hafve dend Summa penge Nemblig Fiorten Hundride Rdr: udj Goed gangbar Gros Mønt hver daler til 96 Schilling danske bereignet, Huorpaa Jeg straxen til Welbe/mel/te Anne Clausdatter dend halfve Summa som er Siuf Hundride Rdr: hafr erlagt och afbetalt, Mens dend anden halfve Summa penge, som Iligemaad er Siuf Hundride Rdr till 96 Schilling Danske daleren bereignet, Hafver Welbemelte Anna Clausdatter beuilget mig at maa beholde paa Rente imod Sex pro Cento udj Threy aars tid, Dog Renten at schal angaae fra dette brefvis dato, Nemlig fra dend 12 Aprillis Nerwerende aar 1678 och Endes siden aarlig paa samme Maanitz dag med Rentens aarlige Erleggelse og betaling, og det saaledis indtil Mand schrifvendes vorder den 12 Aprillis udj det aar 1681. Mens naar forschreffne trey aar forløbene ere, Da huilcken af os der ey lyster samme Resterende Summa penge 700 Rdr: lenger paa Rente hos mig at maa forblifve, eller Jeg dennem ey lenger paa Rente behøfver eller begierer, Da schal dend eene dend anden derom Louligen Itt firendeel aar tilforn opsigte, Til hvilcken opsigelsis tid, Jeg da belofver og

1678: 14

Mig tilforpligter paa goede Troe og Lofve oprichtigen och Reedeligen at Erlegge og betale til WelErmelte Anna Clausdatter eller hinders arfvinger forsk/ref/ne Resterende Capital de 700 Rdr: med ald eftterstaaende forholden og Resterende Rente Vden ald Videre mahning trette eller Retter Gangs fordring, og det alt Vdj Goed gangbahr Mønt; Herom til des bedre och Thryggere foruaring, Pantsetter Jeg til WelErmelte Anna Clausdatter och hinders arffuinger forb/emel/t mig tilforhandlede Gaard och odels Jord Stoere Milde og Lille Milde, sambt Næsie, med alt derpaa werrende Fee og Qveg, stoert och smaatt, og ald gaardens Reedschab som foresiges, Med slig Condition om mislig betaling scheede, formedelst en eller andenn tilfældighed, som dog iche formodes, saa at for/schref/ne Resterende Summa penge de 700 Rdr: med sin forfalden Resterende Rente iche til fulde blev Erlagt og afbetalt til dend Rette opsigelsis tid som foresiges, Da welbemelte Anna Clausdatter eller hinders arfuinger, at schall hafve frj ind og tiltræding til och udj for/schref/ne mig tilforhandlede Gaard och odels Jord sambt Fee og Qveg med meere

desen Inventarium som for er melt, Og deraf at hafve deris fulde og Nøjagtig betaling for ald dend efterstaaende og Resterende Capital og Rente, sambt schade giæld, og det først og førend frem for alle andre mine Creditorer inden eller Vden byes, Og er herhos forafschediget, at dersom Jeg inden forbe/mel/te trey aars forløb Ville noget aflegge og betale paa forbemelte Resterende Capital, Da schal Anna Clausdatter og hermed Vere forpligted, det med dend hosfølgende og forholden Rente at Annamme, og paa denne min Obligation og forpantnings bref afschrifve, Mens belofver Jeg herudinden for mig min Hustrue og Voris arffvinger, at holde WelErmelte Anna Clausdatter och hindes arffvinger dette forsk/ref/ne Vden ald hinder Listighed og skade, schadisløs i alle optenkelige maader, Des til Sandh/ed eftersom og ydermeere bekreftelse, Hafver Jeg dette med Egen Haand Vndersch/refve/tt og mit Seduanlig Zignett hos trøgt Og Wenligen ombeder min Vetter (fetter) S/igneu/r Cort Von Wida og S/igneu/r Jacob Andersen begge borgere og IndVohnere her j Bergen dette med mig til Witterlighed at Vndersch/rifve og forseigle

Datum Bergen d/end 12 Aprill 1678:

(L:S:) Hinrich Cock

Cort Von Wida .....? (L:S:) Jacob Andersen til Witterligh/ed (L:S:)

1678: 14b

A/nn/o 1678 d/end 22 Juny: Holtis Almindelig **Waarting paa Skouge Tingstue, I Sartor Skibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foeget Peder Andersen, Lensmand Anders Bildøen, Olle Hambre, Peder Echkerhofde, Niels Hummelsund, Thomas Børnes, Olle Echkerhofde, Mogenns Lerøen, Hans Algrøn, Vincentz Landraa, Olle Golten Erich Agatnes, Erich Schaaleuig, Ole Skouge, Michel Sneckeuig Laugrettismend, sambt en stoer deel af Almuen sammestedz:

Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersøn efter Kongl/ig Maj/este/ts Hafne Foeget Arther Ernstis begiering tilspurde nu tilstede werende Laugrettit og Almue om dennem er Witterligt, noget Wrag er Indkommen eller Bierget her i Skibredet forledet Aar 1677: de det nu wille tilkiende gifve, Huor paa de gaf tilsvar, En Mesans Roe med Seigl Item fire Tylter fure bord, Videre Var dennem ey Witterligt her at Vere Indkommen eller bierget:

Olle Echkerhofde St/efne/r Peder ibidm (Echkerhofde) for it lidet Kid som findes hos han/nem Huilcket Kid hand kiender sig Ved, sit at Vere, Mens Mercket iche at Vere hans, som Peder hafver satt derpaa, Peder Echkerhofde møtte, og sagde at hand Kiender sig Ved Kidet at det er hans, Mens iche Ollufs Thj Kidet følger sin Moeder som er hans Gied, og Kidet lige saa holder sig til Moederen, som er hans Gied, Lensmand Anders Bildøen, proufvede at Peder Echkerhofde ombad han/nem og forige Lensmand Sl. (salig) Olle Echkerhofde, at de Wilde bese Kidet, efter at Olluf hafde ladet sig forlyde, at det han/nem tilKomb, Huilchet de og giorde, og Kiørede de alle de andre Gieder Vd paa Marcken af Smalle Huset, og beholt Kidet igien, Men alle de andre Gieder stangede Kidet siden fra sig, da de slap det til, Men dend Eene Gied, Kiende sig derved, og Kidet holte sig oc til samme Gied, Mogens Lj proufvede Iligemaader at samme Gied hafver holt sig til Kidet, som sit Eget Kid, huilcket hand saag, siden at Lensmand Olle Echkerhofde Var død, Da hand af Peder Var ombedet det at forfare som foresiges,

1678: 15

Peder blev tilspurdt, om hand hafde nogen W-partische Widnisbyrd at beuiise Kidet tilkommer hannem, Huor til hand suarede ingen anden at hafve End hans Smalle dreng och Thienist pige, Mens som samme pige er Ollufs Koene inden tredie leed beslegtiget, Och drengen iche Endnu

saa Gammel at hand hafver Gaaed til Alters Derfore Kunde de iche tilstedes at proufve, i denne Sag, Olluf Echkerhofde hafde nu ladet *Gieden-den (Gieden) och Kidet føre her til Tinget, som nu blef beseet og sagde Anders Bildøen, og Mogens Lj, at det er same Gied oc Kid; som Peder dennem tilforne hafver Anuiist, Thomas Larsen bekiende at Ved Pindse dags tider hørde hand at Peder Echkerhofde klaget sig at Hunden hafde bidt Kidet j dend Eene øre, Men dend tid hafde hand iche hørt, at der Var trette om Kidet, Marite Pedersdatter proufvede Iligemaader, at hun hørde Peder och hans Koene sige samme dag, at Hunden hafde bedt Kidet Og forklarede Peder nu self for Retten, at Hunden hafr bedt Kidet en schramme i dend Wenstre Øre, Hvilket er det som Olluf gjør sig Nyttig, at det iche er Peders Mercke, Afsagt, Eftterdj Olluf iche beuiiser med prouf eller sit qvegs mercke, dend omtuistende Kid han/nem at tilhøre, Men Kiden holder sig til Peders Gied, som Moeder dertil, og gieden igien holder sig til Kidet som sit baahr, Da bør Kidet Peder Echkerhofde at følge: Fogden satte j Rette och formeente at Olluf burde at bøede til hans Ko/nglig Ma/jestet Otte ørtuger og tretten Marcker Sølf, formedelst hand hafver Kiendt sig Ved Kidet, som iche beuiises hanns at Vere: Men som iche denne gang derpaa er stefnt, Beroer dermed, indtil hand derfor Vorder stefnt,

Blef og nu Vnderdanigst forkyndt hans Høie Excell/en/cis Naad/igs/t ordres, paa hans Ko/nglig Ma/jestetts allernaadigste paabudene Schatter, og ere af Efterfølgende Indhold, HøyEdle og Welbaarne hr: Cancellar. Endog hans Ko/nglig Maj/este/ts Voris allernaad/igs/t Herre og Konge intet heller saae, end at hans Kongl/ig Maj/este/ts Kiere og troe Vndersaatter for paaleg og Vdgifter det meeste mueligt kunde forlettes og befries, Mens saa som disse Wanschelige tider til Rigets Høit magt paaliggende

1678: 15b

Defension og Vndersaatternis Conservation U-omgiengelig Vdfordrer de dertil fornødene middeler, Da vil hans Excell/en/ce hr: Cancellar lade sig behage, paa Høistbe/mel/te Kongl/ig Maj/este/ts Voris allernaadigste Herris og Konges Veigne at tilkiende gifue og anbefale, at dend ordinarie Skatt, saa og Proviansschatten, Item Familie Landehielpen udj Bergenhuus Stiftt for Indewerrende aar paa maade og Wilckor, som forleden aar, schal legges paabydes og Vdgifves, Huilcket hans Excell/ence hr: Cancellar til alles og en huers eftterretning paa tilbørlige Steder Ville behage at lade publicere og forkyndige, Og derhos tilholde Fogderne, at de med Schatternis betimelig afClarering saaledis lader dennem Vere angelegen som hans Kongl/ig Maj/este/ts Tienneste det monne Vdfordrer, og de agter at tilsuare, Huornest befallende hannem under dend Høyestis obagt och Forblifuer Hans Excell/encis hr: Cancellers Tiennistwillige: Aggershus d/end 18 Aprillis 1678 Vlrich Friderich Guldenlew

Richtig Copie af hans Høye Excell/en/cis hr: Statholders befaling om dend ordinaire schatt och proviant schatt, sambt Familie Landehiels Continuation og paabud for Indewerrende Aar lige som forleden Aar, Huilcken Ko/nglig Maj/este/ts Foget Peder Andersøn paa behørlige steder udj hans anbetode Fogderie til allis og en huers efterretning, U-fortøfvet hafuer at lade publicere og forkyndige saa og sig self med samme Skatters ligning, oppebørsel og betimelig Clarering, Vnderdanigst dereftter at Rette, saaledis som hans Ko/nglig Maj/este/t tienniste det monne Vdfordre, och hand agter at tilsvare; Bergenhuus d/end 28 Aprill 1678: J: F: Marschalck:

Høiædle og Welbaarne Hr: Cancellar Eftersom hans Kongl/ig Maj/este/ts allerunderd/anigs/t er blefuen berettet til hvad nytte og fordeell Specie Rigsdalers forhøielse Kunde geraade for Vndersaatterne saauelsom Militien herudj Riget Saa hafver Høistbe/mel/te Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst behaget at forordne at Specie Rdr: hereftter herudj Riget for alle og en huer uden forschiel schal gielde udgifves og annammis for it Hundride schilling danske

1678: 16

Thj Ville hans Excell/en/ce Hr: Cancellers lade sig behage, samme hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Villie og anordning til alles og en huers efterretning at lade Publicere og forkyndige, Huornest befalende hannem Vnder dend Høyestes Waretecht og forblifuer Hans Excell/en/ces hr: Cancellers Tienistbereedwillige

Aggershus d/end 15 Aprill A/nn/o 1678:

Guldenlew.

Rigtig Copie, som Ko/nglig Maj/este/ts Foget Peder Andersøn til allis og En hvers efterretning, udj hans Anbetroede Fogderie V-forløfvet hafver at lade publicere oc forkyndige,

Bergenhus d/end 28 Aprill 1678

J F Marskalck

Christianus Qvintus: etc: Giøre alle Witterligt, at eftersom Vj dend 21 Apr/ill aar 1676 allernaadigst hafuer forundt og bewilget Voris Ober Secreterer og Cancelij Raad, Os Elschel/ige Diderich Schult til Findstrup, at schulle fremb for andre forhielpis til sin betaling for huis (det som) han/nem hos os efter Rigtig afreigning, I En eller anden maade med Rette, allerunderdanigst tilkommer udj Woris U-Wisse Intrader, naar noget deraf udj Voris Konge Riger Danmarck og Norge kand forefalde; Dog at sligt huer gang hos os Anmeldis schulde; Da hafver Vj nu af Sær Kongel/ig Naade allernaadigst beuilget och tilladt, saa og hermed beuilger och tillader at hand self herefter fra Nytt Aars dag sidst forledenn at Reigne, Huis Siette (Norsk Hist. Leksikon: Sjettepenge = kongen sin rett til 1/6 av arv som skulle først ut av riket) og Tiendepenge Arvfefaldz Rettigheder Confiscationer, Sagefald, och alle andre saadanne W-Visse Intrader som til os, enten paa Landet i Kiøbstederne og ellers Ved Toldstederne ofuer alt j bemelte Voris Kongeriger Danmarck og Norge allereede Kunde Vere forfalden og WClarerit henstaae, eller efterdags forefalde kand, og saauit deraf til os, pleyer at giøres Regenschab for, aldeelis indtet Vndertagen j nogen maade j huad nafn det og hafve kunde, imod behørig quitering maa lade annamme og oppeberge derofver disponere og dennem til Woris Tienniste saa høit Vdbringe och

1678: 16b

Bort forpagte som hand best Veed og Kand, indtil hand for forskrefne hans allerunderdanigste fordring fuldkommen afbetalt Vorder, eller indtil Vj Anderledis tilsiger, Huorfore de som samme Voris W-Wisse Intrader, enten paa Landet i Kiøbstederne eller Ved Toldstederne forpagte Wille sig hos bemelte Voris Ober Secreterer strax hafver at Angifue, Dog naar nogen Confiscation eller anden af bemelte W-Visse Intrader paa it Sted falder som sig ofuer Thou Tusinde Rixdaler kunde opløbe schal sligt os strax allerunderdanigst till kiende gifves, og Wille Vj da allernaad/igs/t at benefnde Voris ober Secreterer af samme fulde Summa Thj pro Cento til sin betaling maa Nyde: Og paa det da Eigntlig Vides kand hvad Voris ober Secreterer j saa maader tid eftter anden oppeberger og huor snart hand kand afbetalt bliffve, Saa hafver hand Ved huer Aars Vdgang Rigtig forteignelse paa samme oppebørsel, Vdj Voris Eget Cammer saauelsom i Voris Schatt Cammer at indgifve til at igiennem sees imod hans Vdgifvene Qviteringer, og derefter paa sine steder at afschrifves, Hvis saaledis Rigtig befindes at Vere oppebaaren, Thj byde Vj hermed og Aluorligen befale Voris Præsidenter Borgemestere och Raad, Toldere, Fogder, och alle andre voris betiente eller andre Wedkommende som forskrefne voris W-uisse Intraders oppebørseler betroed er, eller herefter anbetroedt Vorder, at de saa snart noget deraf forfalder eller om noget deraf som før er rørt kand Vere forfalden og W-Clarerit henstaae, strax og Vden nogen ophold, Vnder deris bestillings fortabelse och anden behørige Straf, Gifver meer bemelte Voris ober Secreterer det Vden nogen Vndersleb tilkiende, og imod tilbørlig qvitering lader hannem Were følgachtig huis (det som) j saa maader til os forfalder, Til hvilcken Ende Woris Statholdere, Stifttbefalingsmend och Amtmend og hermed allernaad/igs/t anbefalis derofr alworligen at holde, og meer bemelte Voris Ober Secreterer eller hans fuldmechtige udj alt huis (det som) hand eller de deris hielp och Assistenz kunde behøfve,

U-fortreden at befordre og til-

1678: 17

Sende gaae, Paa det hand effecten af denne Voris allernaadigste bewilling U-foranderlig kand Niude, Huorefter alle och en hver Vedkommende sig allerunderdanigst hafver at Rette, Ey giørendis hannem derudinden hinder eller forfang i nogen maade, Vnder Vor Hyllist og Naade, Gifvet paa Wort Slott Kiøbenhafn dend 16 Marty 1678.

Rigtig Copie af Originalen Kiendes   Diderich Schult:

Kiere Peder Andersøn   Eder tilsendes herudj Indlagt Rigtig Copie af dend fra hr: Ober Secreterer Welbaarne Diderich Schult med sidste post opsendte Videmerede Copie af hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaad/igste Aabenbref, angaaende siette og Tiende penge Arvfvefaldz Rettigheder Confiscationer, Sagefald, og alle andre saadanne U-Wisse Intrader som til hans Kongl/ig Maj/este/ts enten paa Landet j Kiøbstederne og ellers Ved Toldstederne ofver alt baade i Danmarck og Norge allereede Kunde Vere forfaldene og V-Clarerit henstaae, eller efterdags forfalde kand, som hans Ko/nglig Maj/este/ts Welbe/mel/te Ober Secreterer allernaadigst hafver bewilget self at maa lade Annamme og oppeberge, derofver disponere og dennem til hans Ko/nglig Maj/este/ts Tienneste saa høit Vdbringe og bortforpagte, som hand best weed oc kand etc: Thj hafver I samme paa behørige steder udj Eders anbetroede Fogdie (Fogderi) til allis efterretning med allerforderligst at lade forkynde   Saa og Eder self derefter Vnderdanigst at Rette paa det de som samme W-Visse Intrader forpagte Wille Kunde Vide sig derom hos welbe/mel/te hr: Ober Secreterer betimeligen at Anmelde, Oc hans Ko/nglig Ma/jestets allernaad/igs/t Willie og befaling i alle maader allerunderdanigst Kunde Vorde efterlevvet, saasom i agter at ansvare, Befalendis Eder Gud, Bergenhuus d/end 21 Aprill A/nn/o 1678.   J F Marskalck

1678: 17b

Kiere Peder Andersenn   Saasom de i hans Høye Excell/en/ces frauerelse udj Slodz Lowen Committerede wed deris schrifvelse af dend 12 Eujus, tilkiende gifvet, At høibe/mel/te hans Høye Excell/en/ce Høibaarne hr: Statholder til dise wærende Krigs Conjuncturers stoere udfordrende expenser, *u-forbjengeligen nødigt hafver Eraget, Krigs styhren endnu for dette Aar paa lige *Conditoner (Conditioner) som for forige Aar at paabyde lade, som hans høie Excell/en/ce wed sin Ordre til Welbemelte Committerede dat/erit Kiøbenhafn d/end 30 Marty schal hafve befahlet ofver ald Norge at Kundgiøres.   Da hafuer j samme paabud for de Wedkommende udj Eders anbetroede Fogdie (Fogderie), straxen at lade forkyndige, Saa og Eder self derefter hørsommeligen Rette,   Och ellers des Anordning og effect udj be/mel/te Fogderie eder Vnderdanigst lade Vere Angelegen, saasom hans Kongl/ig Maj/este/ts Tienneste i dise tider det Vdfordrer, Og i agter at Answare, Befalendis Eder Gud, Bergenhuus d/end 21 Aprill 1678.   J F Marskalck.

Kiere Peder Andersenn   Saasom af de i hans Høye Excell/en/ces frauerelse udj Slodz lowen Committerede, med sidste Post schrifvelse er opkommen, At her i Stifttet for de 2de: Artiglerie Heste som til hans Kongl/ig Maj/este/ts tienneste af huer toe Kiercke Sogner saasom it lidet och it stoert Prestegield ofuer ald Norge til dend 14 May førstkommendes schal Vdreedis, Penge i steden eftter det Kongl/ig Commissariats Anordning Nemblig for huer Artiglerie Hest Tolf Rixdr: schal paabiudes oc erleggis, som af Fogderne schal oppeberges, och hans Kongl/ig May/este/ts til Regenschab føris etc: Da hafuer j Almuen udj eders Anbetroede Fogderie, samme paabud, V-fortøfvet

1678: 18

Att Kundgiøre, oc derofver saadan ligning at giøre, at it lidet och it stoert Kircke Sogn saasom forbe/mel/te for tuinde Artiglerie Hester Fire og tiuge Rdr worder paalagd, Huilcke Penge I til ofvenbe/me/te tid W-fejlbahrligen hafver at indkrefve oc Annamme, og derfor paa behørige steder Rigtig Regenschab at giøre, saasom hans Kongl/ig Maj/este/ts tienneste det Vdkrefuer, och j agter at ansuare Eder hermed Gud befalet,
Bergenuus d/end 21 Aprill 1678: J F Marskalck.

Høit Ædle og Welbaarne hr: Geheime Raad og Cancellier hr: Johan Friderich Marschalck Saasom tiden til huilcken Rostiennesten for Nerwerrende Aar 1678 schal udreedis og Lefveris, flux tiltrædder, Saa wil Jeg hermed paa hans Kongl/ig Maj/este/ts min allernaadigste Herres Wegne hannem hafve Erindret, at hand W-besuerget Ville tilholde alle og en huer i hans Anbetroede Stiftt baade Geistlige og Werdslige, at de sig til dend determinerede tid eftter Forordningen med samme Rostienneste indfinder saa frembt de iche wil Vndgielde huis saadan forsømmelse medfører og forblifr nest ald Welstandz ynsche Hanns Tiennestwilligste Aggershus d/end 19 Aprill 1678. Guldenlew.

Rigtig Copie af hans Høye Excell/en/cis skrifvelse om Rostiennestens Clarering, som med denne Post er opkommen, Huilcket Ko/nglig Ma/jeste/ts Foeget Peder Andersen de wedkommende, udj hans anbetroede Fogderie W-fortøfvat hafver at Kundgiøre, og sig self Vnderdanigst eftterretlig holde, saasom hand agter at tilsvare,
Bergenuus d/end 28 Aprill 1678: Johan Friderich Marskalck

Hans Kongl/ig Maj/este/ts til Danmarck oc Norge etc: Geheime og Estats Raad, Statholder og General udj Norge, Obr Cammerherre og Gouverneur ofuer Aggershuus Stift og Vnderliggende Ambter, Vlrich Friderich Guldenlew Herre til det Grefschab Lauruigen och Hirtzhorn Ridder, Giør hermed for alle Vitterligt, at

1678: 18b

Efttersom befindes at Restancerne herudj Norge Dagligen ioe mehre og mehr tiltager og dend Rigtighed som om Indkombsterne burde at Indlefveris, j huor oftte og Strengeligen det og er befalet, af en deel lidet er eftterkommet, huorudofver hans Kongl/ig Ma/jestets Tienniste og Rigets defension om det saa schulle Continuere, merckelig kunde retarderis, Saa hafver Jeg paa hans Kongl/ig Maj/este/ts min allernaad/igs/t Herris og Konges Veigne, herwed en Gang for alle, alle og en huer ingen Vndtagen i huo eller af huad stand de were maa, enten Geistlig eller Werdzlig som er hans Kongl/ig Ma/jestet med Regenschab forpligtet, alvorligen Villet Erindre og befale, at de Vnder deris bestillingers fortabelse och anden arbitrair straf (Norsk Hist. Leksikon: Arbitrær straff - oftast i tydinga skjønsmessig straff) inden Sex Vger eftter Publicationen af dette, udj hans Kongl/ig Maj/este/ts Commissariat paa Aggershus til hans Ko/nglig Maj/este/ts Commissarius og Bogholder Hans Hansen sammestedz indlefuerer fuldkommen forklaring og Rigtighed, for huis (det som) en hver kand Vere betroet og Vnder hende hafve, hans Kongl/ig Maj/este/ts Intrader og Indkombster Wedkommende, Og som hand er befalet at inddrifve alle Restancer, saa hafver de som noget kand Vere skyldige, det Vere sig enten paa forpachtninger, afgifter eller i andre maader, saadant Vden ophold til hannem mod Rigtig qvitering med sin Rennte fra betalings dato eftter Forordningen V-feilbar, og saafrembt de ey Vil søeges for trey Dobbelt Rennte strax at betale; StifttAmbtschrifverne befalis i særdeelighed, at de sig Vden ophold inden forskrefne tid j Kongl/ig May/este/ts Commissariatus personligen indfinder, hafvende med sig tilbørlig Rigtighed og forklaring for alt deris bestilling wedkommende, saa de iche Vil Vere deris bestilling forlustedige, og svare til alle de prætentioner som formedelst saadan forsømmelse *forasages (forasages) kand; Og

paa det dette kand Naae sin fulde effect og hans Kongl/ig Maj/este/ts Tienneste og Indkombster en gang bringes j Rigtighed, saa hafver alle Provincial Procureurer, at Vere bemelte Hans Hansen saauit deris Charger Wedkommer beforderlig, og med aluorligst flid at paadrifve at hvis (de) Restancer og præntioner hans Kongl/ig Ma/jeste/ts Thienneste og Indkombster Angaaende hannem tilsender strax og Vden ophold enten af Debitores Eller Deris Cautions Mand, Ved de tilladte middeller med sin Rente som ofven bemelt inddrives og Vdsøeges, Huoreftter alle og En hver sig V-feilbarligenn hafver at Rette og for schade at tage Vahre, Datum Hofvetquarterit d/end 1 May 1678: V F Guldenlew.
Riktig Copie Test. F E: von Speckhan C Lund M Tonsberg

1678: 19

Riktig Copie af hans Høye Excell/en/ces om Regenschabers og Restancers Clarering Vdgangene Forordning som med sidste Post til at lade Publicere er opkommen, Huoreftter Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, under dend derudj melte strafs forwendtelse, sig hørsommeligen hafver at Rette,
Bergenhuus den 4 Juny 1678 J F Marskalck

A/nn/o 1678 dend 26 Juny War Lauridz Mundal LensMand, Anders Øfstegaard, Knud Mitgaard, Mogens Giervig, Olle Grøetved, Joen Nesse, Askild Hougsdal, Erich Klefdal og Niels Eicheland Laugrettismend i Allenfit Skibred forsamlede paa Aasteden Imellem Elsaas paa dend Eene, och Yttre Fosse paa dend anden side, Tvistighed sambt skiell og schifftes oprettelse imellem deris Eiendeele Anlangende

Huorom fornefnte Elsaasis LodzEigere och Leilendinger j Rette lagde en HøiAnseelig Rigens Stefning som blev Læst. Huorimod at svare møtte Sal: (salig) hr: Biskop Mag/is/ter Arnoldi de Fines efterlefersche Maren Sørensdatter saasom Jordrott til Yttre Fosse, Disligeste, Hans Johannes, Lasse, Arne, og Haldvor alle Leylendinger og opsiddere paa for/schref/ne Yttre Fosse, Saa begierede Vj af parterne, at de paa huer sin side nu paa Aasteden Anuiise Ville, Huor udj deris Rett og tuistighed bestaar, Huorpaa Hans og Johannes Fosse Anuiiste eftterschrefne Steene huilcke de formeente Marcke schiel schifftte Steene at Vere, Imellem Elsaas og Yttre Fossis Leyemaal Nemblig En steen staaende i Backen paa Nordere Klef. For det andet Anuiist stedet paa en liden Houg ofuen for Langedal, Huor de berettede En Marckesteen at hafue standen og for Vngefehr 20 aar leden, af Torden at Vere bortslagenn 3die Anuiist En Steen noget Styckke nord ofuen for paa en liden How (haug) kaldes Skarpe Rinde, 4de Anuiiste de Stedet paa it berg, nest Noord paa *scharpe Rinde (Skarpe Rinde) i samme streckning paa it bar berg, huor de berettede En Marcke steen at hafve ligget, Mens Vnder berget nedkast, og nu iche paa stedet fandtis, 5te Anuiiste de En steen paa Wahren, hvilcken

1678: 19b

Os siunes med Menniskens hender /: eftter be/mel/te Hans og Johannes Fossis beretning :/ at Vere derlagt, 6te Anuiiste de en steen for Stampe Gotten eller lille Noben, kaldet eftter huilcken steen, ofven for for/schref/ne Stompe Gotten eller lille Noben, Fossis besiddere hafver opsett it lidet stycke steengierde. Dereftter blev for/schref/ne Hans, Johans og Lasse Yttre Fosse tilspurd, om de hafde fleere Steene at anuiise, eller andet at paastaae til opliusning Dend omtuistende skiel og skifftte Imellem Elsaas og deris paaboende Gaard Yttre Fosse, Anlangende; huor til de svarede Ney, iche andet Nord i Marcken at hafve end som de nu hafver til kiende gifvet, som foresiges, Mens Vj kunde eftter deris Anuiisning og paastaaelse iche Eragte at dend første, dend anden, den 3die, dend fierde og dend Siette af dennem nu Anuiiste steene nogen schifftte eller Marckesteen at Vere, Dog dend 5te steen paa Wahren siunis oss eftter deris

beretning med Menniskens hender at Vere henlagt, som forbemelt er, Derimod frembkomb Jacob, Johannes oc Lauridz Elsaas, som Anuiiste en Steen med sine 2de Witner, liggende paa lille bergs Nob j strekning, effter det Steen Gierde, Imellem Yttre Fosse og Selleuold som Viiser lige op til dend steen paa Wahren som foresiges, Hvilcken steen som paa be/mel/te lille bergs Nob beliggendis er, Os siunis En Riktig Marckesteene at Vere, For det andet Anuiiste de en Steen i samme strekning noget sønden for Wahren paa en liden How eller berg, for det 3die Anuiiste de en Steen i samme strekning Vnder børe How (Børe How) sør ad, og for det 4de Anuiiste de en steen sønder Vnder Nordahls Nob, Mens Vj kunde icke befinde eller forstaae at for/schref/ne dend anden, tredie, og fierde, af be/mel/te Elsaasis LodzEigere og besiddere Anuiiste steene, mogen Marckesteene at Vere eller med Mennischens hender at Vere nedsatte, Huor effter Anuiiste for/schref/ne Yttre Fossis besiddere os it Gierde tildeel af Jord, og tildeel af Steen opsette gierde noged neden j backen, Vnder Elsaas, som de der tid effter anden hafde gierdet og opsett, Huilcken de formeente at burde holdes effterretlig til schiel og schifftte, Imellem deris paaboende Jord Yttre Fosse, och Elsaas, saa witt dend sig strecker, Men Elsaasis LodzEigere og Leilendinger derimod foregaff at Yttre Fossis lejlendinger hafde med W-Rett og effter deris eget Angreb, samme Gierde, tid og Aar effter anden da noget og da noget opsatt. Og hafde deris Fee och qveg med Yttre Fossis qveg oc Anmarck (Norsk Hist. Leksikon: Andmarke/anmarke = krøtter, særleg storfe. Ordet si egentlege tyding kan vera: "Det som er merkt") altid hidindtil gaaed horn imod Horn og Kløw imod Kløf j fellitz Marck og Gresgang. Thj formeente de at alle forstandige

1678: 20

Folck, klarlig Kand see och schiønne, at samme Gierde er W-Retteligen opsett, og formeener saa og Vdeluckker dend Elsaas Fee, att det icke kand Komme til Wandet neden for samme Gierde om sommeren i Warmbt og tør Weyr, saasom af Arrildz tid, dennem til alsomb største schade og forhindring, Men er icke saa meged at giøre om Greset sammestedz, saasom om Wandet og Bue Roogen (buferåk/-tråkk) Hanns og Johannes Fosse, sagde og at de icke skiøttede om den Kraag eller Marck Ved Wandet neden for Gierdet, Huorofver Vj tilraade parterne En Wenlig forligelse, med hin anden at Indgaae, saaledis at Yttre Fossis och Elsaasis Fee qveg og Anmarck (sjå forklaring ovanfor), Kunde gaae horn imod Hørn og Kløf Imod kløf i Gresgang, saasom af Arrilds tid, Mens Elsaasis LodzEigere og besiddere Ville sig icke dertil beqvenne, Mens begiertte, at deris tvistigh/ed Ved Riktig Marckesteene motte adtschilles paa det de icke schulle ligge daglig i Synd og Oldschab Clammer og Trette med Yttre Fossis lejlendinger, Da efter at Vj i allerflittigste maader Hafde forhørt og forfarit Tvistigheden, Imellemforsch/ref/ne sindige parter saavit Vj Eragte kunde og behøfuedis i Sagen til oplysning at tienne, Hafver Vj giort denne schiel og schifftte som følger, Først satte Vj en steen Ved Wandet j Merckis-Ness med sine 2de Widner, for det andet blef sett en steen med sine Widner ofven for i samme strekning, 3die blef satt en steen i samme strekning i lille Myhrs How, huor Myhren Vdtager, peegende lige Nordenn eller Westen i samme strekning, ofver Myhren neden for Elsaas Marck eller brecke til en liden How ned Vnder Aasklefven, huor dend 4de steen med sine Widne blef nedsatt, Den 5te steen med sine Vidne blef satt lenger nord Vnder Hougen af Aasklefven Dend 6te blef satt lenger oppe paa en liden How kaldes Gluber som wiiser derfra og i becken. Derfra schal Dybbeste dall eller becken Nord ad were skifftte noget styckke lige op i brede Myhrs How. Blef saa satt dend 7de steen i brede Myhr How, siden strecker schiffttet sig lenger Nord eller West til 2de høye faste *Klimpper (Klipper) eller bierger: huoraf dend ofverste eller nordeste Klimp kaldes Børe, og blef der satt en Marckesteene med sine Vidne, Ved En huer af dem, Derefter blef dend Nordeste og øfverste Steen satt paa it lidet berg i samme strekning østen for Wahr[en] som kommer ofver Eens med Yttre Fossis Gierdes Gaardz strekning, og for/schref/ne Steen paa lille bergs Nob, saa og dend steen paa Wahren som foresiges, Huilche Marckesteene og strekning, schal effter denne Dag agtis og holdes for Rett schiel schifft og Marckesteene,

Imellem for/schref/ne Elsaas og Yttre Fosse.

1678: 20b

Iligemaade efter dend HøiAnseenlig Steffning møtte paa Aasteden, Brynnild Qvamme, Niels Tvedt, Brite Nebstad, Niels *Fossem (Fosse), Joen Thoskem i fuldmagt paa Poul og Johannes Hegøens Vegne saa og Aslack Fosse Disligeste Leilendingerne ibidm, Michel, Lasse, Olle, Niels og Aslack, sambt Knud Haaland, og svarede Disse til Elsaasis LodzEigeris og besidderis HøyAnseelige forhverfvede Stefning, tvistigheden Imellem deris leyemaall Anlangende, At der findes en Gierdes Gaard der imellem oprettet, som hafver der saa lenge standen, at iche nogen Mand som nu lefver kand mindes at dend er blefven opsett, Mens er wel 200 aar gammel og altid Imidlertid Verit holdet og agtet for Rett schiel og schifftte der imellem, Huorfore de formeente at dend og lige saa burde holdes for Rett schiel og skifftte efter denne dag; Mens som Elsaasis LodzEigere og besiddere formeente som Gierde, at Vere dennem for nær, og burde med Rette at Nyde dend Marck indtil det sted huor dend gl: (gamle) Fieldschrede er Vdløben, Disligeste beklagede de sig stoerligen at deris Fee hafver ingen Bue Rogh (bufetråkk) naar det kommer sønden af deris Marck om sommeren j heed og Warm Weyr, huorofver det er ofte i største farlighed og farer ofte Ilde Vdfor Berged eller fieldet, j det at det haster søger at komme neder j Wandet at svale sig; Derofver tilraade Vj for/schref/ne Indre Fossis tilstedeverende LodzEigere og Leilendinger, at de Ville forVnde og beuilge Elsaasis Fee Wej og Rogh, sønden af Marcken igiennem scharit ned til Wandet, Huilchet de og efter lang tale og Vnderhandeling paa det sidste formedelst Voris flittige Vnderhandling beuilgede som Brynild Qvamme og Niels Tvedt, paa deris Egen og sambtliges Veigne forklarede at Vere sambyctt saaledis, At bemelte Elsaasis besiddere maa Nyde en Frj bue Rogh (bufetråkk) Sønden af Marcken igiennem scharit og ned til Wandet, Huilcken Wey eller bue Rogh nu med 5 par steene blef Vduiist, og schal for/schref/ne Elsaasis besiddere, self bekoste og giøre gierdet paa dend nedre side for samme bue Rog, Huilchen Gierde de stedze schal holde Ved Goed hefd og lige, at deris Fee och Anmarck iche giøre Indre Fosse schade paa Gresgang j nogen maader. Og som for/schref/ne Indre Fossis Jorddrotter og besiddere hafver giort de Elsaas, denne beuilling af deris Goede Villie, Da schulle de efter denne Dag derfor holde halfdeelen af dend gl: (gamle) Gierde med de Indre Fosse Ved hefd og lige som strecker sig fra Wandet og op til Berget eller buRogen, saa frembt de agter samme bewilling og bue Rogh at Nyde:

1678: 21

A/nn/o 1678 d/end 27 Juny War Olluf Indre Eide, Lauridz Hølleland Lauritz Eide, Jørgen Biørge, Ifuer Hindenes, Anders Indre Hindenes, Johannes Hoshofde, Besse Dale, Olle Litland, Olle Fieldschaalnes, Lars Øffsthus, og Børge Fotland, Laugrettismend j Eichanger og Hosanger Skibreder, forsamlede paa Aasteden Røe og Askeland,

Huor da Niels Røe paa egen og sine Granders paa Røe sambtlig deris Veigne, j Rette lagde en høi Anseelig Rigens Stefning, huor med de hafde Indstefnt Askelandz besiddere til en Riktig Marckegang, sambt skiell og schifftes oprettelse Imellem be/mel/te Gaarder Røe og Askeland Med samme høi Anseelige Rigens Stefning, Var og Citerit hans Excell/ence Welbaarne hr: Baron Rosencrantzis fuldmegtig Jørgen Pedersen paa Welbe/mel/te Herris Vegne som Jorddrott til Aschelant at møede med Widere Stefningens indhold nu paa Aasteden læst: Herimod møtte Olle Olsen Hødne, og i Rette lagde Welbe/mel/te hr: Baron Rosencrantzis fuldmegtig Jørgen Pedersens schriftlige Indleg, huorudjnden hand begierer, at Sagen til en belejlig tid maa optages, at hand Imidlertid nogen Resolution fra hans Welborne Herre, som nu er i Kiøbenhafn kunde Erlange, efter des Videre Indhold dat/erit Rosendal d/end 18 Juny 1678. Iligemaade møtte Olluf Echanger, Askild Aschevig og Rasmus Echnes LodzEigere til Røe, som tillige med

Røe besiddere formeente at Sagen burde hafve sin frembgang, og med Retten fordris till Endelighed, Men iche at opsettis dennem til ophold og skade, eftersom sambtlige Røe besiddere ere fattige folck der iche saadant kand Vdstaae, Medens at tvistigh/eden nu motte forfaris og Ved Rigtig Kiendelse og Marckeschiel adtschilles, Huorjaa de begierede Dom Og som ingen af Askelandz opsiddere møtte effter stefningens tilhold, Derfor blev Olle Litland og Børge Fotland Laugrettismend til dennem henschicket, dennem at tilspørge, om de paa Aasteden Ville møde til Sagen at svare, og da de igien kommer, berettede de at be/mel/te Aschelanz Leylendinger, suarede at de Wille møde, Medens som Wj dennem en lang stund foruagtede. Derfor blev Olle Litland og Olle Fieldschaalnes anden gang til dennem henschicket, Dennem at tilspørge, om de Ville heller iche, huorjaa for/schref/ne begge Vdschichede igien komme, og berettede at for/schref/ne Aschelanz opsiddere, sagde Ney, at de wille iche møede, effterdj deris Ombudzmand og Jorddrott iche møder til Sagen at suare,

Derfore optog Wj Sagen til om anden Dagen dend 28 Juny 1678.

Da blev forafschediget at saasom Welbe/mel/te hr: Barons fuldmechtig sig Vndschylder, at hans lejlighed iche er denne gang at kand møede til Sagen at svare, Men at hand hans Herris Resolution fra Kiøbenhafn derom foruendter, og begierer derfor at Sagen til en belejlig tid maa optages og Askelandz besiddere derfor ej heller hafver Villet en orde til Sagen at suare; Thj beroer Sagen effter begieringen til en beleylig tid, heller og indtil, at dend eller de paaschadende Lougligen stefner den paa Nye igien til Aasteden, saa gaais hvis Rett er; Dog Imidlertid bør Røe besidderis fee og Anmarck (Norsk Hist. Leksikon: Andmarke/anmarke = krøtter, særlig storfe. Ordet si egentlege tyding kan vera: "Det som er merkt") med Askelandz besidderis Fee og Anmarck at gaae horn imod horn og kløf imod Kløf sambt dend gamble bue Rog (bufetråkk) W-behindrit at Nyde ligesom af Arrildz tid scheid er, indtil, at Rettens middel hafver dennem om Sagen Imellem kiendt effter Loug og Rett

1678: 21b

Anno 1678 dend 30 July blev Retten betient paa Bergen Bye Ting af Lauritz Mundal Hofuor Isdal Mogens Grødtued Aschild Nebstad Gudmon Aasse Niels Gieruig Lauritz Aase, Neruerende Ko/nnglig Ma/jestets Foget Peder Andersen

som lod i Rette føre disse efterschrefne som Nyeligen paa Mundal er blefuen paagrebne, af huilche fremstod først Lars Torsen som beKiende sig at Vere barnfød i Schaane en mil fra LandsCrone paa fergegaard Derfra drog hand da hand Var Tolf Aar gamel och drog ofuer til Selland (Sjælland) och for der om Kring i 10 eller 12 Aar och bad sig Vnderholding af got folch och imidler tid Var 14 eller 15 andre Personer i selschab med hannem af adschillige Nathioner och brugte de Vndertiden heste bytte och de andre bade sig iligemaade Vnderholding af got folch Saa Reiste hand fra Sellan til Fyn huor hand Reiste igiennem Drog saa fra Fyn och til Christiania med en Skude huor hand gaf sig goduillig i Ko/nnglig Ma/jestets Tienniste for en Soldat Vnder Oberste Schiords Regemente huor Vnder hand Tiente i 5 Aar, och derom fremuiste hans pas daterit Aggershuus dend 21 Aug/ustj 1672, Derfra Reiste hand til Bragenes och til Ringe Rige Och til Halleland, om Kring i Aggershus Lehn, och siden den tid tog hand sig strax et Quindfolch som siden stedze hafuer Verit hos hannem och hafuer de aflet til sammen 3 Pige børn som ere her tilstede Dog hafuer hand aldrig med samme quindfolch enten Verit fest eller egte giftt mens samme trende børn hafuer de aflet tilsammen som Vegte (uekte) børn Och siden hand Kom i selschab med hinde, som nu Kand Vere Vndgefer 9 Aar siden, hafuer de farit om Kring i Aggershuus Lehn, och Trøglet dennem Vnderholding af got folch, och Vndertiden brugt Heste bytte, indtil nu forleden Høst, da Reiste hand ofuer Røldal ned i Rydfylche i Suldal, Stafuanger Lehn, och Var den tid iche fleere i selschab end som hand och samme quindfolch och deris børn, siden dend tid hafuer hand med quindfolchet och børnene Reigst omKring I

Stafuanger Lehn, i Bergenhus Lehn, och i Romsdalen, indtil nu for unggefer 8 dage siden, Da Kom hand til Olle Stenstøe, och Var der

1678: 22

8 dage førend de andre Kom til hannem, som nu tillige med hannem ere paagribne, sagte at hand och quindfolchet hafuer Altid efter haanden gaaet til Guds bord saa och deris børn faait daab och Christendom huor om hand fremuiste nogle Sedler, och Vndschyldede hand sig, at hand gandsche intet Ont hafde giort eller bedrefuet I andre maader, med Tiufuerj eller andet saadant, Hendrich Mortesen beKiende, at hand er fød i Curland (provins i Latvia, mellom Østersjøen og Rigabukta) Ved Baaudtz, der drog hand fra da hand Var it lidet barn, i selschab med glasmestere och andre Handuerchsfolch, och Kom til Findland, huor hand Var en lang stund, men Kand iche mindis huor lenge, drog derfra til Kiøbenhafn, huor hand Var i 12 Aar och Arbeidede for Borgerschabet och Kiørde Møg Vd, blef saa giftt i Kiøbenhafn med en pige Kisten Mogensdatter och gaf sig der I hans Ko/nglig Ma/jestets Tienniste for en soldat Vnder Oberste Lytnant Didrich Busch, huor hand Var Soldat i 14 Aar, och for 3 eller 4 Aar siden begaf hand sig af Ko/nglig Ma/jestets Tienniste och Reiste til Aalborg och saa til Sebye i Gylland (Jylland), drog saa derfra med en Skude och til Christiania, och hafde hand der om Kring i Aggershus Lehn byt hester med gott folch, huor med hand noget hafuer fortient, Och Vndertiden hafuer hand Tiget och bedet sig noget til Vnderholding af gott folch, indtil forleden Sommer da begaf hand sig fra Aggershuus Lehn, op at Christian Sand (Kristiansand) och op til Setterdalen (Setesdal), huor hand opholdte sig i Vinter med sin Quinde och 6 børn, som de til sammen hafuer Aflet, siden hafuer hand opholden sig paa Jederen (Jæren) Ved Stauanger, imidler tid døde hans Kone paa Suldals field, tillige med Tuende af deris børn, som frøs der ihjel, och har endnu 4 børn *iJien (igien), huor af dend Eldste er 19 Aar gammel, sagde hand och hans S: (salig) Hustru efter *haenden (haanden) hafuer Verit til *Gudsbørd (Guds bord) och deris børn faait daab och Christendom, men der hafde ingen Verit i selschab med hannem, før end disse Kom til hannem i Stenstøe, som tillige med han, blef paa greben, och Vndschyldede hand sig at hand gandsche intet Ont hafde giort i nogen maade, och frem Viste be/mel/te Hendrich Mortesen tuende Passer som hand sagde sig at til høre, Lourentz Torsen Kom for Retten sagde sig at Vere fød i Hamborg (Hamburg) och er 14 eller 15 aar siden hand Reiste derfra och til Danmarch til Ranners (Randers) ofuer Landet huor hand Var [ ] eller 14

1678: 22b

Dage Derfra Reiste hand med Galliot (gallion = seglfartøy) och Kom til Drammen i Norge huor hand lod sig antage i hans Ko/nglig Ma/jestets Tienniste for en Rytter Vnder General *Anditant (adjutant) Christofer Hagedorn huor hand Var i Tiennisten 2 1/2 Aar Tog saa afscheden och siden Reiste hand om Kring I Aggershus Lehn men huor lenge Kunde hand iche erindre Begaf sig saa der fra som hand iche Retter Kunde \mindes/ end at Vere Vngefer 5 Aar siden, och Kom her til Bergenhus Lehn dend Vej fra Valdres (Valdres), och imidler tid hand Var i Aggerhus Lehn, brugte hand Heste byte huor med hand noget fortiente och bad sig iblant noget til Vnderholding och lige saa siden den tid Tryglet sin føde och Vnderholding her i Bergenhus Lehn paa atschillige Steder hos gott folch, For/schref/ne Lourentz beKiende at hand hafuer haft det quindfolch Soffie Hendrichsdatter hos sig i 4 Aar och tog hinde til sig paa Vatterland i Christiania och siden dend tid hafuer hand haft och brugt hinde lige som hun Kunde hafue Verit hans Egtehustru och hafuer de aflet tuende børn tilsammen en dreng och en pige, och døde samme pigebarn for 3 Aar siden i Lehrdal. For/schref/ne Lourentz fremuiste nu for Retten it Pas som iblant andet formelder at hand med hinde schal Vere Egte giftt, hand sagde ellers at hand och be/mel/te Soffie Hendrichsdatter hafuer gaaet til Gudsbord paa atschillige steder, foregaf och at hans børn hafuer faaet daab och Christendom, foregaf ingen handuerch at hafue

Lært Ko/niglich Ma/jestets Foget Peder Andersen Protesterede at burde indføris bemelt Lourentz Tores/en egen beKiendelse at hand siger her for Retten at j hr: *Absolahn (Absalon) i Nordfiord hans Prestegiæld er drengbarnet Christnet af hr: Hans och heder det Isach men pigebarnet er Christnet i Leerdal. Vndschyldede sig at hand ellers intet ont hafde giort Anne Lauritzdatter Kom for Retten och beKiende at hun er fød i Curland (provins i Latvia) huor fra hun Reiste da hun Var it barn med sine foreldre och hid til Eidsuold Kaaber Verch Ved Christiania huor de Var et Aars tid indtil de døde, siden hafuer hun tiget

1678: 23

Sig Vnderholding i Christiania och der om Kring at hun for 9 aar siden blef antagen i Christiania af denne Lars Torsen for hans Kone dog er de huerchen fest eller Egtegiftt til sammen och imidler tid hafuer de aflet til sammen trende pigeboørn det første blef fød i EenBogen (Enebakk?) Ved Christiania och Christnet der samme steds af hr: Anders och heder barnet Kisten det andet er fød Ved Laueruigen (Larvik) och der Christnet Margrette, det Tredie er fød i Rumsdalen (Romsdal) och heder Mahlehne huor det er Christnet af hr: Hindrich Soffia Hendrichsdatter beKiende at hun er fød i Slagelse i Selland (Sjælland) Der Reiste hun fra med sin Fader och Moder da hun Var it barn och Kom til Seby och siden til Høring, Reiste saa derfra med it Skib och Kom til Oster Risøe i Norge Siden hafuer hun fult hindis foreldre och gaaet om Kring med dennem her i Landet och Teget (tigget) men Faderen er død for 2 eller 3 aar siden och hindis moder døde paa Suldals eller Huchelj field (Haukelifjell) nu i Vinter Men for 4 aar siden er hun Kommen i selschab med for/schref/ne Lourentz Torsen och siden dend tid hafuer hun Reist omKring med hannem i Aggershus Lehn Stauanger Lehn och Bergenhus Lehn och imidler tid hafuer de haft omgiengelse med hinanden som Egtefolch men de ere hVerchen fest eller Egtegiftt til sammen och hafuer de aflet til sammen it drengbarn som er Christnet i Glopen (Gloppen) i Nordfiord sagde at hun hafuer paa atschillige steder gaaet til Alters. Siden sagde hun at hun hafuer aflet et pigebarn som døde i Leerdal Fogden begierede at hand motte meddeelis *Vdtag (Udtag) af huis (det som) Pasarit er;

A/nn/o 1678, d/end 1 Aug/ustj Blef Retten atter igien i for/schref/ne Sag betient paa Bergen Byeting af Lauridz Mundal Lensmand Askild Nebstad, Mogens Grøetved, Gudmund Aase, Lauridz Aase, Haawor Jisdal, og Niels Giervig, Laugrettismend j Allenfit Skibr/ed, Hans Jordal Lensmand, Halsteen Rødland, Anbiørn Jordal, Johans Eichaas, Halsteen Blindem, Mogens Eichaas, Byrge Selwig, Laugrettismend i Arne Skibred, Nerwerende Ko/niglich Ma/jestets Foget Peder Andersen,

1678: 23b

Da Komb for Retten En quindes person Ved Nafn Wibecke Hendrichsdatter, som siges sig at Vere for/schref/ne til stede Verende Hendrich Mortensens datter, og at Vere fød Ved Aalborg i Julland (Jylland), og nu eftter Faderens beretning sagde at Vere 19 Aar gammel, og bekiende baade Faderen og hun at hun altid hafver farit om kring at trygle og betle med Moderen, Vndskylte sig, ey at hun aldrig hafver brugt Letferdighed eller haft med Mandz person at bestille, Iligemaade frembstod Nu for Retten, Lauridz Thoersen og det Qvindfolch Anne Lauridzdatter, Sambt Lorentz Toersen og det Qvindfolch Sophi Hendrichsdatter, saauelsom for/schref/ne Hendrich Mortensen, Og blef dennem tilspurt efttersom de self Villigenn for Retten hafver bekiendt, Nemblig Lauridz Toersen og Anne Lauridzdatter, Lourendz Toersen og Sophie Hendrichsdatter, at de eftter deris for Indførte bekiendelse, hafver j saa lang tid om Reigst i it syndigt og it letferdig lefnit med hin anden, om de derfor, hafde Vdstanden skriftt eller Kierkens desiplin, eller nogen bøder derfor til hans Ko/niglich Ma/jestet betalt, Huortil de alle fire suarede Ney, Lauridz Thoersen blef tilspurt, hvem der hafde foranderit og Raderit de

2de aars tall, i hr: Obr/ist (oberst) Schiordtz Pas som hand for Retten hafver bragt, hertilstede, huortil hand suarede, at hand det hafde ladet det giøre i Aggershuus lehn paa Ringerige formedelst Passet Var noged gammel, og derfor blef han/nem berett, at hand schulle hafve Nye Pas at Reigse med, Men Lauretz Toersen sagde sig iche at Vide, at Det Aars Tall 7 i hans Pas at Vere forandrit Fogden satte j Rette og begierede Domb huadforsch/ref/ne personer, formedelst deris Løsgengerj og Letferdigt lefnit, burde at lide, efter Recessen og Kongl/ig Forordning Da blef for Retten afsagt, Eftterdj at Lauridz Toersen hafuer sielf friwillig for Retten bekient, at hand som en ledig Genger der Ved Helbred er, hafver i 9 Aars tid om Reigst i Aggershus lehn, Bergenhus lehn, Stafanger lehn og j Romsdahlen og med hans løs gengerj og Trøglerj Werit fattige folch til besuering, og hand saa lenge haft hos sig Nerwerende qvindfolch Anne Lauridzdatter, og Imidler tid med hinde lefuit it Letferdigt og Syndig lefnit, og med hinde Auflet trende V-Egte børn, som her tilstede er, Endog hand aldrig med hinde hafver

1678: 24

Werit fest eller j Egteschab, som hans og bemelte Qvindfolchis her for indførte fri willige bekiendelser det Videre Vduiser, Derfor bør hand Vdj Jern att arbeide J fire Aars tid paa Bremmerholm eller anden stedz, huor det til hans Kongl/ig Ma/jestets Thienneste behøfvig kand, eftter høi løflig Ihuekommelse C4: (Christian 4) Recess Pag/ina 294 og sig aldrig, siden her i Norges Rige at lade finde, For/schref/ne Qvindfolch Anne Lauridzdatter Anlangende som Iligemaade Ved Helbred er, Der hafver i 9 Aars tid lefvet i Løsachtighed og Horrerj med for/schref/ne Lauridz Torsen og med hannem auflet trende V-Echte børn, og hun lige saa i saa lang tid som en Løs Genger og Arbeidsfør, Verit fattige folch til besvering med hinders omløben og Thrøglerj, Thj bør hun derfor eftter høist bemelte Recess pag/ina 192 (292?) at Straffis til Kagen, og saa at forføye sig til Curland huorfra hun beretter at Vere Kommen, Hendrich Morttensen Anbelangende der og som en Løs Genger hafver om Reigst her j Landet og Tryglet sig og sin Hustrue og børn Vnderholding, Endog hand Ved helbred er, og i saa maade Verit fattige folch til besvering j dend sted hand sin egen sambt Hustrue og børns føde og Vnderholding Vel paa anden maade kunde hafve forhverfvit, Da bør hand derfor Straffis udj Jern paa Itt Aars tid, huor det til hans Kongl/ig May/este/ts Tienneste behøfvig kand og hand siden at forføye sig til Curland, huorfra hand beretter at Vere kommen, Lourendz Toersen Angaaende som sammeledis befindes en frisch person at Vere, Der hafver i femb Aars tid, som en ledig Genger om Reigst paa adtskillige steder i Aggershuus lehn og Bergenhus lehn og Tryglet sig Vnderholding, fattige folch til besvering og Imidlertid j fire Aars tid, haft hos sig dette nu Nerwerende qvindfolch Ved nafn Sophie Hendrichsdatter og med hinde i saa lang tid øfvet og bedrefvit sin letferdigheed og Legemlige om giengelse, Endog hand iche med hinde er fest eller Echte giftt og Imidlertid auflet med hinde tvende V-Egte børn, Hvilchet bemelte Qvindfolck og nu self lige som hand for Retten fri willig hafver bekiendt, som af deris for indførte bekiendelse, Videre Kand sees, Men tvert imod denne deris bekiendelser hafver hand j Rette bragt, Itt Pas som formelder

1678: 24b

At de ere Echtefolch, Huor Vnder er trøgt itt Zignett og schrefvit Nafn Jonas Rasmusen, sammis Indhold fra gaar de self, saauit Løyen agtig at Vere, Derfor bør hand Iligemaade eftter Recessen i Jern at Arbeide udj trey Aars tid, huor det til hans Kongl/ig May/este/ts Tienneste behøfvig kand, og siden at forføye sig til Hamborg, huorfra hand siger sig at Vere kommen, For/schref/ne qvindfolch Sophie Hendrichsdatter der Iligemaade er Vng og Sterck, og sig udj lettferdighed og Horrerj sambt løsgengerj udj saa lang tid hafver øfvet, og med for/schref/ne Lourendz Toersen auflet tvende W-Egte børn, Thj bør hun derfor at Straffis i HalsJernit j trende Dage, Sex timer hver Dag, og saa at forføye sig till Slagelse, som hun siger at Vere kommen fra,

De schrifttlige beuiiser, som dise folch hafver \huor eftter/ og saauit de ellers beretter paa adtskillige steder her j landet at Vere tilsted Christj Legeme og Blodz Deelagtighed Dett Remitteris til Dend Geistlige Øfrighed att Exammineris, tillige omb deris børns Daab,

A/nn/o 1678, d/end 7 8bris (Octobris), Holtis **Høsteting paa Frekow i Herløe Skibred**, Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Foget Peder Andersen, Lensmand Olluf Landzwig, Steffen Tvedt, Michel Wigebøe, Mogens Tvedt, Elling Bradzhoug, Lars Siurdal, Anders Aasebøe, Peder Ryeland Niels MoldeKlef, Niels Alfwem, Arne Hestenes Niels Sælle, Magne Tvedt, Jacob Skurtvedt, Olle Ryeland, Olluf Wiig, Olle Tvedt, Sifver *Kier i Gaard (Kjerrgard), Laugrettismend, og en deel af Almuen som samme tid Ting søgte,

Da blef Vnderdanigste Publicerit, hans Høie Excell/en/cis Naadigste trychte Forordning, Paa Rostiennestens paabud IndeVerrrende aar Disligeste blef og Forkyndt efttersch/ref/ne befalinger

Kiere Peder Andersen Eftersom Hr: Major Testman tilkiende gifvet, at til fuldføring hr: General Quartiermester Lieutenants ..essein(?), 130 tylter palisatjer som schal Vere 6 : 7: á 8 Alner lange, og de lengste mit paa 5 quarteer tycke Item 20 tylter goede Rygholter, endnu behøfvis, Da hafuer I nu straxens med nogle Vise bønder

1678: 25

Udj Eders Anbetroede *Fogdie (Fogderie) om saa mange palisader tredie parten af hvert slags som ofuen Specificerit, Item om 20 tylter goede Rygholter at accordere, saa de nu i Winter Kand Hugges, og strax paa foraaret, naar Wandet er aaben, herind forskaffis, Hafuendes i agt at de paa det nøieste til hans Majestets tienneste Vorder betinget, saasom forsuarligt, Bergenhuus d/end 8 Janvary A/nn/o 1678. J: F: Marskalck.

Eftersom hr: Major Testman foregiffver, ey med de Commanderede folcK at kand Marchere, med mindre de med fornødene Dychtige Prindzer blifver forsiunet Thj wille min fuldmechtige Peder Hansen Raadmand paa mine Vegne Anbefale alle Ko/nglig May/este/ts Fogder her j Ambtet, at de strax bestiller og forskaffer, saa mange Dychtige Prindzer som behøfvis, Hver Foeget for saa mange Soldatter, som nu først er Vdgaaget, af hver deris Fogderie, Huilche Prindzer Legs Mendene (legdsmennene) igien til Fogderne schal betale, Actum Bergenhuus d/end 14 Janvary A/nn/o 1678. Johan Friderich Marskalck.

At dette er en Rigtig Copie eftter Originalen, Huor eftter Kongl/ig Maj/este/ts Foget i Nordhorlehn Peder Andersen wille forschaffe saa mange, som de Soldatter af hans Anfortroede Fogderie til deris March behøfver.

Bergen d/end 15 Janvary 1678. Udj hans Excell/en/ce hr: Cancellers frawerelse befuldmegtiged Peder Hansenn.

Høi Ædle og Welbaarne Hr: Cancellor Saasom hans høye Excell/en/ce Høibaarne hr: Statholder fornødigst hafuer Eragtet til Kongl/ig Maj/este/ts og Rigens Thienneste, at paabiude lade, at ofuer alt herudj Riget inden Medio Sept/embris schal forskaffis 5 á 6 tusinde par goede og Dychtige Wadmels, eller og af Gott og sterck Grof lerit, forferdigede boxser, med tilhørende Remmer eller baand Vel Conditionerit og Syde at de Kand bindes Ved Knæerne, Saa hafver Høybe/mel/te hans Høye Excell/ence Ved sin Høy Respective Ordre, daterit Trosvig d/end 1 Majus Eujus anni, befahlet Os, derom ordre

1678: 25b

Til alle behørige Steder at Vdferdige, Da efter en schiønsombste Repartition, er for ligeligst befunden, at af hver tuende fulde Legh (legd) udgifves it par Goede og Dychtige boxser, paa maade og Condition som ofven be/mel/te Hvilchet hanns Excell/ence hr: Cancellier Gunstig wille behage for Almuen udj Bergenhuus Stiftt at lade forkynde, og derhos Fogderne tilholde, flittigst at paadrifve at samme boxser med forderligst Kand blifve forferdiget, og inden fornefnde tid U-feilbar udj Bergen lefuerit, til dend som af Commissariatet til des Annammelse er eller Anordnet Vorder, Hanns Excell/ence Ville og Gunstig behage, at tilholde Fougderne at de med forderligste indgifver een pertinent designation, paa alle lægene (legdene), Og os deraf en Rigtig Gienpart meddeele, saa deraf Kand fornemmis, Huor mange boxser det Stiftt kand tilkomme at Vdgifve, Wij befahler hanns Excell/en/ce under dend Høyestis obagt, Og Stedze forblifve Høy Ædle og Welbaarne Hanns Excell/en/ce Hr: Cancell/er/is Tiennestskyldige Thienere

Aggershuus, d/end 12 Juny 1678.

C: M: Lund. M Tonsberg.

Af hanns Høje Excell/ence udj Slodz Lowen Committerede F E: Von SpeckHan Rigtig Copie af de udj hans Høye Excellencis frawærelse i Slodz lowen paa Aggershuus Committerede deris schrifvelse, at af hver tuende leg (legd) schal Vdgifves it par goede og Dychtige boxser, og inden Medio Septembrj forskaffis Huilchet Ko/nglig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen for Almuen udj hans Anbetroede *Fogdie (Fogderie) Cito, hafver at lade forkynde sambt flittigen at paadrifve, at samme boxser forderligst Vorder forferdiget, og Vden ophold V-feilbarligen inden for/schref/ne tid her i Bergen lefuerit til dend som aff Commissariatet til des Annammelse er, eller Anordnet vorder, saasom hand agter at Ansuare, Og hafver hand med forderligst, at indgifve en Pertinent Dessignation paa alle Leggene (legdene) udj hans Anbetroede *Fogdie (Fogderie) at det efter begiering paa behørige steder kand nedsendis, Tagendis derudj ingen forsømmelse, Bergenhuus d/end 25 Juny A/nn/o 1678.

Johan Friderich Marskalck.

1678: 26

Kongl/ig May/este/ts Foeget gaf tilkiende, at hand paa Kongl/ig May/este/ts Vegne hafde ladet Indstefne Olle Mogensen Wiig, og Anders Lauridzen ibm. (Wiig) for slagsmaal paa Bye Veyen: De Indstefnte blef paaraabt, møtte iche, ey heller paa deris weigne nogen, Rasmus TostensVig for Retten sagde, at hand tillige med hans grande Mogens for meere end 14 dage siden, efter Lensmand Olle Landzuigs befaling, Lougligen hafde stefnt dem bemelte Wiigs Mend for Slagsmaal nu til Tinget at møde, Thj satte Kongl/ig May/este/ts Foget i Rette, og formeente at de burde stefnefald at bøde, Derfor blef de tilDømbt at bøde huer en marck Sølf til Kongl/ig May/este/ts;

Anders Walde St/efne/r Magne Tvedt formedelst hand for tou Aar leden hafde slaget hannem femb slag med en stock, Magne møtte, og gaf fore adtschillige Klagemaal ofver Anders Walde, om W-forligelighed hiemme hos sig self Ellers beKiende Magne, at hand hafde slaget hannem tvinde (2) slag med sin stauf (stav), for V-Rett hand hafde giort han/nem og hans børn, Og i Sær for Anders iche holder hans gierdes gaard Vedlige, Afsagt, at Magne bør at bøde efter Fogdens i Rette settelse for slagsmaalet en marck Sølf, Og saa frembt Anders Walde og hans grander iche nu strax til foraarit giort deris Gierdes gaard ferdig efter Lougen Da hafver Magne dennem derom med tvinde (2) Mend at adtuare, Gierdes garden at forferdige Mens saa frembt de sig iche derudj schicher efter Lougen, og hand foraarsages at hafve Rettens middel paa Aasteden, dennem dertil at holde Da bør de for ald der paa foraarsagde omkosting at Indstaae;

Kongl/ig May/este/ts Foget Peder Andersen paa Kongl/ig Ma/yestet's Hafne Foget Arther Ernstis Wegne, tilspurde nu tilstedewerende Laugrett og Almue, om

1678: 26b

Dennem er Vitterligt, nogen Wrag her i Skibredet at Vere Indkommen og Bierget forledet Aar 1677, de det wille tilkiende gifve, Huortil Lensmand Olluf Landzuig suarede, at Ronge Mend, Olluf og Mattias biergedede half ottende Woger Gul Woxs, huilchet blef ført til byen til Slottet, Widere sagde hand iche at were witterligt, Det samme sagde og nu tilstedewerende Laugrett og Almue, at dennem ey heller andet Vitterligt er;

A/nn/o 1678 d/end 9 8bris (Octobris) Holtis **Høsteting paa Ahlenfit Skibredz Tingstue**, Nerwerende Kongl/ig Ma/jestet's Foget Peder Andersen, Lensmand Lauridz Mundal, Brynild Qvamme, Niels Tvedt, Hans Fosse Anders Selleuold, Knud Beraas, Hans Eicheland Arne Qvamme, Olle Tvedt, Olle Hannisdal, Magne Møcheltun, Joen Nesse, Knud Titland, Olle Totland, Askild Hougsdal, Johannes Fosse og Niels Eicheland, Olle Espeland, Laugrettismend i bemelte Ahlenfit schibred, sambt en deel af Almuen sammestedz.

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans Høye Excell/ence hr: Stadtholders Naadigste trøgte Forordning om Rostiennestens paabud for Nerwerende Aar 1678 saauelsom de nest tilforn indførte Høi Anseelige befalinger;

Oluf Jensen Lefvestad St/efne/r hans Broder Anders Jensen ibm (Lefvestad), formedelst hand har slaget hannem blaae og Blodig med hans pickstaf, Indstefnte Anders Jensen møtte og Vedgick, at hand slog han/nem tou eller trey slag med sin stauf. Lensmand Lars Mundal berette at Olle Klagede for han/nem, at hand Var slagen af sin Broder og Viiste hannem sin Arm, som Var blaae og skiorten blodig Kongl/ig Maj/este/ts Foeget formeente at hand burde bøde for slagsmaalet, Afsagt, at Anders bør at bøde formedelst hand har slaget sin Broder 3 Marck Sølf til hans Kongl/ig Ma/jeste/ts.

1678: 27

Anders Jensen Lefuestad, St/efne/r Olluf ibm (Lefuestad) formedelst 5 Marck Dansche, hand er han/nem pligtig paa Huseskiftte, Indstefnte Olluf ibm møtte, og Vedgich, at er han/nem 5 Marck schyldig ellers foregaf Oluf, at Anders er ha/nnem noged pligtig i andre maader, som hand formeente derudj burde qvitteris, Huilchet Anders iche wille Vere Gestendig, Men begierede Domb, Afsagt, at Olluf bør betale ha/nnem for/schref/ne 5 Marck inden 14 Dage Vnder Adferd efter Lougen, og om Oluf har ha/nnem noged at tiltale, Da naar derpaa stefnis, gaais derom huis Rett er,

Lauritz Oxse paa egen og medArfuingers Veigne St/efner Olluf Otteraas, og formeente hand burde at betale tredie Tage, for 2 aar, Imidlertid hand boede paa deris gaard Hopland, Indstefnte Oluf møtte, og Vedgich at hand beboede Gaarden i 2 Aar og hafde betalt dennem tou Aars Landskyld, mens siden oploed hand Gaardenn for en anden, og formeente dend burde at betale 3die tagen, og dend som først bøxselede, at Vere fri for 3die tage i trey Aar, Afsagt at Olluf bør betale tredie Tage for de tou Aar hand har beboed og brugt Gaarden Vnder Adferd efter Lougen, Og om Olle formeener at hafve nogen tiltale til dend som hand oploed gaarden for, gaais derom huis Rett er, naar derpaa stefnis.

A/nn/o 1678 dend 11 8bris (Octobris) Holtis **Høsteting paa Aschelands Tingstue i Radøe schibred**, Nerwerende Kongl/ig May/este/ts Foeget Peder Andersenn Sambt Hans Tougle Lensmand, Østen Fieldzende, Jacob Sæbøe, Anders Houglund, Gunder Niotuedt (Nøttveit), Mogens Ydstebøe, Ingebrecht Qvalem Olle Soelem, Niels Olsvold, Magne Huckeland, Olle Vildanger, Rasmus Bouge

1678: 27b

Knud Helle, Elling Thiore, Mogens Strømme, Olle Qvalemb, Olle Soltved, Oluff Nordanger, Laugrettismend, sambt en deel af bemelte schibredz Almue,

Da blef Vnderdanigst Publicerit, hans Høye Excell/encis Naadigste Trøchte Forordning, om Rostiennesten og Rytterhold for Indeuerende 78de Aar Iligemaade blef forkyndt, de andre Høy Anseelige befalinger som foresiges,

Aschild Sæbøe St/efne/r Sifuer Jacob, og Michel ibidm (Sæbøe) formedelst de schal hafue bebreidet hannem at hans Tiennestefolch har gaaed otte Dage for St: Hans Dag, at Ville Mælcket deris Fee, om Natten, Aschildz Hustrue Helge Michelsdatter beKiende for Retten, at hun for/schref/ne tid, schichede hindes tiennestepige Vd at hente noget Fee Pis, som schulle bruges til en Syg Koe, som Var Vdfalden og slagen fordefved, Tiennestepige Gundnille møtte og Vedgich at be/mel/te hindes Madmoder, befalede hinde, at schulle Vdgaae med en bømte og hente dend fuld af Fee Pis, af hindes Madtmoders Qveg, og gich om Morgenen som Soelen wilde opgaae Indstefnte Sifuer, Jacob og Michel ibidm møtte for Retten, berettede, at som de Adtschillige gange fornumb feyl paa deris Kiørs Melch, saa og at Rumpen Er schaarn af deris Vngqveg, Hafuer de lagt sig hos deris Eget Qveg, i henseende at Kunde Vorder Vnderrettet, huo sligt giorde, Da hafuer de ofuen bemelte tid, treffet be/mel/te Aschilds tiennestepige med En bømte i haanden, og som hun dem fornumb, Kaste hun sig ned, huor ofuer, eftter at de hafde faaed ØyemercKe paa hinde, gich de hiemb, Og Morgenen dereftter da Var trende af deris qveg Melcket, Mens huo det giorde eller ey, Kunde de iche sige, sagde derhos at Michel hafde mist en Kalf, Jacob trej Kalfer, siden benefnte tid; Og Efttersom det er Vanschelig Sag, beroer hermed til neste Ting; paa det huis sch..l.(?) er her...(?) der Kand Vorde opdaget,

1678: 28

Salig Mogens Hoeles efterleversche Anne St/efne/r Jacob Hoele, formedelst hand har schaaren Weiten, fra hindes bømte og Marck, eftter som Weiten og Taaen 30 aars tid og ofuer hafuer haft sin gang ofuer hindes bømte og Marck, Indstefnte Jacob Hoele møtte, og sagde, at Weiten som hand har schaaren til hans Marck, tilkommer hannem, og formeente ingen W-Rett at hafde giort, Afsagt, at efttersom dend saa lenge hafver haft sit løb paa Enchens eller Sl: (salig) Mogens Hoeles brugende Leyemaal, Da bør Enchen hereftter som tilforn Nyde Weiten indtil saa lenge, at Jacob Hoele der paa lader fordre Rettens middel og Dannemend som det beseer Kand, huo dend Endelig følge schal, Fogden paa Kongl/ig May/este/ts weigne satte i Rette og formeente at burde bømte for Tagh, Derfore tilkiendes hannem at bømte til hans Kongl/ig Maj/este/ts En Marck Sølf,

Joen Knudzen Soelem, hafde Ved Mogens Manger og Rasmus ibm: (Manger) ladet stefne Niels i Kidøen for Vngefehr 14 Dage siden, formedelst hand hafver laant it Hors (ei hoppe) hoes hannem for Vngefehr 2 1/2 aar siden huilchet Hors, hand har ladet forkomme, formeente hand hannem det burde betale, Indstefnte Niels Kidøen blef paraabt, mens møtte iche, ey heller

nogen paa hans Vegne, Fogden satte i Rette formeente, efterdj hand tilforn hafver Verit derfor j Rette stefnt, og da heller ey møtt, hand da burde bøde Stefnefald, Derfor blef Niels tildømt at bøde til hans Maj/este/ts En marck Sølf, Og saa frembt Niels iche i mindelighed og Vden Videre stefnemaal, tilfridz stiller Joen Soelemb, og Videre paastefnis, da bør hand ded tillige med Anuente omKosting at betale, efter Dannemendz skiøn,

A/nn/o 1678 d/end 14 8bris (Octobris) Holtis **Høsteting paa Lyren Tingstue i Lindaas schibred**, Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, Lensmand Ifuer Fammestad

1678: 28b

Aamund Hundwen, Knud Holmaas, Olle Grofven, Michel Hop, Michel Fieldzende, Lars og Olle Hopland, Magne Østrim Laugrettismend, sambt en deel af Almuen i bemelte Lindaas Skibred:

Da blef Vnderdanigst publicerit hans Høie Excell/ence Høibaarne hr: Statholders trøgte forordning om Rostiennesten og Rytterholden for Indewerende 78de Aar, saauelsom de nest tilforne indførte høi Anseelige befalninger.

Fogden paa Kongl/ig Maj/este/ts Vegne St/efner Brite Qvalvog formedelst hun af Christian ibidm (Qvalvog) beskyldes, at hun hafuer taget Vld af en af hans Smaller og it lamb, Christian møtte og Vedgick samme beskylding, Brites Mand Mogens møtte og formeente hans hustrue ey saadant at hafve giort, Mens Smallen tilkommer hannem self, mens ey er Christians Afsagt, at parterne bør til neste ting føre deris prouf, huilchen af dennem, Smallem schal tilhøre,

Lensmand Ifuer Fammestad, St/efne/r Rasmus Tuedt, formedelst hand er fundens W-lydig og iche willet føre hannem, Da hand schulde Vd at Annamme og Indkrefue Kongl/ig Maj/este/ts Resterende Skatter, Rasmus møtte, Kunde iche negte, joe at Vere tilsagt, Lensmanden at skydse, Mens gaf for, naar de andre hans grander blef tilsagt, Ville hand ogsaa føre, foregaf at det er hen Ved trej aar siden, hand skydzet sidst, Afsagt, at Rasmus bør at bøde for hans moetwillighed, En Marck Sølf til Kongl/ig Maj/este/ts:

Olle Olsen Sundsbøe St/efne/r Niels Knudzen ibm (Sundsbøe) formedelst hand slaaer it Engestycke, hand formeener hannem at tilkomme, Niels møtte, og formeente samme Engestycke, tilkommer hans leyemaal, Afsagt, Sagen remitteres til Aasteden, at Twistigheden der kand eftersees, og parterne da derom føre deris Vidnisbyrd, saa schal gaais derom hvis Rett er,

1678: 29

A/nn/o 1678 d/end 17 Octobris Holtis **Høste Ting paa Halsvig i Gulen Skibred**, Neruerende Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, Lensmand Jacob Oppedal, Joen Galten, Joen Høewig, Hans *Grimen (Grinnen) Peder Dyrgrøf, Joen Kiellinguold, Michel Eide, Jørgen Myhre, Laugrettismend, sambt en deel af bemelte Skibredz Almue,

Da blef Vnderdanigst publicerit hans Høie Excell/ence Høibaarne hr: Statholders Naadigste trøgte Forordning om Rostiennesten og Rytterholds paabud Indeuerende Aar, sambt de andre nest tilforne Høi Anseelige befalninger;

Fogden paa Kongl/ig May/este/ts Vegne St/efne/r Salomon Schoelmester formedelst hand skal hafve dictet en Viise og Rim om Hans Sande, Men Lensmanden og fleere berettede at er Reigst bort, og iche Vides huor hand er, Huorfore der med til Videre beroer, at Personen Kommer tilstede;

Hemming Westevig St/efne/r Johans Berge for it qverne Jern som er fundens hos Johannes som Hemming foregifver at Vere han/nem frastollen, og løste Hemming det igien hos Ifver Nerdal, For/schref/ne Ifuer Nerdal Komb for Retten, og berettede, at Johannes Berge komb til hannem med Jernet, og at Vilde Selge han/nem det, Mens Ifver wille det iche Kiøbe, Men fierde gang hand war hos hannem derom, Gaf hand hannem Thou schilling derfor, Johannes Berge blef paaraabt, mens møtte iche, ey heller nogen paa hanns Veigne, Derfor blef Sagen optagen til neste ting, Huor da hand Personligen schal møde,

Jacob Østgulen St/efne/r Sal: Niels Handtvedz Arfvinger for en Hest, hand schal hafve faaet af Jens Østgulen som hand formeener Arfuingerne bør betahle Niels Handtvedz Søn Jørgen møtte, og foregaff at Jens Østgulen, laante hans Fader en gl: (gammel) Hest alleene til dend ende, at Jens schulle hafve dend til skouf brug, i Nielsis schouf, Men iche, at hand, hannem dend schulle betale

1678: 29b

Og Er det meere end 20 Aar siden, Lensmanden Jacob Oppedal proufvede, at det er ofver 30 Aar siden, at Niels beKomb Hesten, og at det er holden tuinde Arfveskiftter, og ingen Anfordring derom giort, Afsagt, efterdj Gielden er ofver 20 Aar gammel, Da Kand dend Ey Tilkiendes at betalís,

A/nn/o 1678 dend 21 Octobr/is Holtis **Høste Ting paa Eide Tingstue i Echanger schibred**, Neruerende Kongl/ig May/este/ts Foeget Peder Andersen, Mogens Essem Lensmand Olle Echanger, Jørgen Biørge, Ifuer Hindenes, Anders Todtland, Olle Øfreaas, Joen Rommerem, Anders Essemb, Olluf Qvinge, Olluf Eide, Mogens Ytre Eide, Olluf Echnes, Laugrettismend, sambt Almuen sammestedz:

Da blef Vnderdanigst Publicerit, hans Høie Excell/ence Høibaarne hr: Statholder Guldenlewis, Naad/igs/t Trøgte Forordning om Rostiennesten og Ryttrholdz paabud indewerende 78de Aar, saauelsom de nest tilforne Indførte Høi Anseelige befallinger,

Østen Mogensen Niøttved (Nottveit) Komb for Retten og bekiende, at hand j sit Egteschab hafver beligget Karj Johannesdatter og Auflet barn med hinde, hvilcket nu for trey Vger leden er Ved Døden afgaaen Qvindfolchet møtte og beKiende det samme, Afschediget, at Østens boe og formue, schal strax registeris og opschrifves, til hans Ko/nglig May/este/ts Interesses Vnderdanigst j agt tagelse,

Røe besiddere, Niels, Baard, Niels og Johannes St/efne/r Aschelandz besiddere, Olluf Lars, Anders formedelst de har indtaget deris fee, som gick i Vdhaugen i Fellitz Gresbeed, Huilchet de formeener, at Vere imod Rettens afscheed herom paa Aasteden passerit, Aschelandz besiddere møtte og refererede sig til hr: Baron Rosencrantzis fuldmechtig Jørgen Pedersens forlof dertil;

1678: 30

Afschediget, at Askelandz besiddere, bør at holde sig \dend/ paa Aasteden Ergangene Domb,

eftterretlig i alle maader, Og iche derimod de Røe besiddere nogen hinder eller indpas tilføye, indtil Sagen hafver Grebet Ende, efter Low og Rett.

Kongl/ig Maj/este/ts Foeget Peder Andersen, Eftter M/agiste/r Claus Nielsen Rector til dend Latinsche Schoelæ i Bergen, hans schriftlig begiering paa Kongl/ig Ma/jeste/ts Vegne fredlyste Rødland besidderis Skow ingen derudj at hugge til V-pligt imod Lougen, Ey heller at *MalcKe (Mælcke) i deris MarcK heller Lejemaal, heller at Ned Rifve deris Nøddeschouf, Ilige ey at Gresse paa deris Øer, Vnder straf og faldzmaal efter Lougen,

Anno 1678 den 23 Octobr/is holtis Almindelige Høste Ting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger schibred Neruerende Ko/nglig Ma/jestets foget Peder Anders/en Mogens Mieldstad Lensmand Niels Miøs, Peder Ware, Ole Litland Gulich Nordaas Fusse Fieldschaal, Henrich Herland, Børge Fotland, Elling Bircheland, Johannes Hoshofde, Laugrettismend och en deel af Almuen sammesteds.

Da blev Vnderdanigst publicerit hans Høye Excellence Her Statholders Naadigste Trychte Forordning om Rostiennisten och Rytterhold her i Norge for Induerende Aar 1678. Disligeste de andre høy anseelige Anordninger och befalinger som nest tilforne Indførte findis.

Kongl/ig Maj/este/ts Foeget St/efne/r Wermund Wahre formedelst hand iche Ville følgachtig i Kongl/ig Maj/este/ts Erinde, med schoufvenis besigtelse paa Waas, Hans Fader Peder Wahre hertil suarede, at Wermundz Hustrue dend tid laag Siug, og at hanns Korn stoed paa støfr (staur), og hafde ingen hielp i hans frauerelse, Afsagt efterdj Wermund iche selff møder, saa beroer hermed til neste Ting.

1678: 30b

Gunder Mieldstad, St/efne/r Askild og Peder Mieldstad formedelst de hafver slaget hans Eng. Indstefnte Askild og Peder Mieldstad møtte iche, Lensmanden Mogens Mieldstad berettede at de er Lougligen indstefnt, Fogden formeente og protesterede at de burde bøde Stefnefald, Afsagt, at for/schref/ne Aschild og Peder Mieldstad bør at bøde Stefnefald huer En Marck Sølf til hans Kongl/ig Maj/este/ts.

A/nn/o 1678 d/end 6 November Holtis **Almindelig Høsteting paa Yttre Arne i Arne schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen Hans Jordal Lensmand Knud Brueraas, Anbiøren Jordal Anders Holle Halsten Rødland Erich Tuenes Jan Almaas Halsten Blindem, Anders Sangstad Johanes Eichaas, Niels Quamme, Hans Bresteen Johanes Tuenes, Niels *Hellebache (Hetlebache), Laugrettismend och en deel af Almuen sammesteds.

Da blev Vnderdanigst publicerit hans Høye Excellence her Statholders Naadigst Trychte forordning om Rostiennisten och Rytterhold her I Norge for Induerende Aar 1678. Disligeste de andre Høy Anseelige Anordninger och befalinger som Nest tilforne Indført findis. Iligemaade blev forKyndt efterschrefne Høy anseelige paabud och befalinger som følger

Helsen med Gud. Efttersom de af hans Høye Excellence udj Slotzlougen Committerede udj deris schrifuelse til mig med denne Post, til Kiende gifuer, Hans høye Excellence ordre och befalling at Vere at efterdj de til Militiens Vnderholding, ordinerede midler, om de end Riktig indKom, ey Nær Kand tilstreche, det derfor Høyeligen fornøden er høeschatten endnu for Induerende Aar ofuer alt at paabiude, med begier, derom her i Stifted befaling at lade Vdga, at

bemelte Hoeschat med penge Nemblig for it Les (lass) høe - 2 Rixdr

1678: 31

Inden førstKommende Juell præcisse schal erleggis, da hafuer I udj Eders Anbetroede *Fougdj (Fougderie) V-fortøfuet dend Anstalt at giøre, at samme hans Høye Excellence befaling hørsamst Vorder eftterKommet och nyder sin tilbørlige Effect, saasom hans Ma/jestets tienniste det erfordrer, och I achter at ansuare, Eder hermed Gud befalet
Bergenhuus d/end 28 octobr/is 1678 J F Marschalck.

Kiere Peder Andersen Efttersom hr: obristl/ieutenant och Commandant Christian Holberg til Kiende gifuer at eftter hans Høye Excellence befaling Nogle officerer paa Landet schal forleggis, for Reserve-Soldatterne under goed ordre och exercitie at holde, och derfor begierer at de med tilbørlig quarter en huer Vdj de schibbreder som bequemmist eragtis, motte Vorde accommoderet; Da hafuer I udj eders Anbetroede *Fougdie (Fougderie) dend anstalt at giøre, at de officerer som Ved Nordhords-Compagnie af hr: Obristl/ieutenant Vorder Vd-Commanderet, indtil hans Høye Excellence Videre Anordning, beKommer behøring Logemente eftter Reglementet saalenge de Ved Compagniet Vorder beordrett at forblifue, paa det de deris tienniste tilbørlige Kand i Agt hafue och forette. Huor med befalendis Eder Gud.
Bergenhuus d/end 23 octobr/is 1678 J F Marschalck.

Steffen Selwig St/efner Mogens Seluig formedelst hand hafuer Slaget hannem tuende Slemme Slag, I hans Hofuet med it træ och it Slag paa hans Arm som Kom af en Haane (hane) Mogens begierde af hannem at Laane huilchen hand hannem och laante, Mens som den Imidlertid eftter den Var laant, Kom I Mogensis Aager da fant hand dend siden hiemme i hans gaard och Var fierene af Vengerne afschoren och Føderen (fötene) til sammen bunden huor ofuer hand schar hanens føder løsse som scheede en Tisdag, Men lofuerdagen (laurdag) derefter fant hand dend leggende døed for hans dør

1678: 31b

Derfor lod hand hans dreng berre Haanen til Mogens med saadanne ord at sige hannem om dend Var schichelig medfaren, Derefter schal Mogensis Kone baaret haanen til Steffen igien och gifuet mange onde ord, Saa gich Steffen hiem i Mogensis gaard och spurde hans Hustru om hun Ville bestaae de ord hun hafde talt hannem til och samme tid stod med en Limme (lime/sopelime) Vdj Haanden och Anstelte sig som hun hannem dermed Vilde slaae med. Hand suarde hinde at hand Var iche Kommen for at Mundbrugis eller Slaads. Med det samme Kom Mogens Vd med it styche træ Vdj haanden och slog hannem det første slag ofuer hans hofuet, at hand deraf falt til Jorden I besuimelse saa Kom hand noget for sig igien och Kom op at Vilde Vndløbe hannem, da slog hand hannem det andet slag bag i hans hofuet med samme styche træ men Mindis iche om hand da falt til Jorden igien eller iche, saa Vilde hand hafue slaget hannem det tredie slag for i hans pande men hand tog for sig och fich slaget paa hans Arm at den deraf blef Ressen gul och Blaae, och hafuer Mester Boy Bardtscher Læget hannem samme tuende saar slag i hans hofuet och Verit Vnder hans lægge I trei Vger och imidlertid motte hand Leye en Mand til at slaa hans Eng och blef det støche træ nu fremViist som hand slog hannem med. Mogens møtte och Vedgich at hafue slaget hannem med det støche træ som foresiges tuende slag i hans hofuet och det tredie slag paa hans Arm och sagde Mogens at Steffen iche log lenger Vnder Bardtschers haand, end tuende Vger och tou dager. Hans Jordal och Anbiøren Jordal proufuede at en Mand motte Læde Steffen til Lensmandens Gaard da hand anuiste sin schade och da Quindfolchene saa hannem falt de i besuimelse, och da hand schulle bort igien af Lensmandens Gaard blef det saa meget slimmere med hannem at tuende Karle motte følge

hannem derfra. Fogden sat i Rette och formeente at Mogens burde at bøde til Hans Ko/nglig Ma/jestets for slagsMaalet eftter Lougen huor paa hand begierede Domb.

1678: 32

Afsagt at Mogens Seluig bør at bøede til hans Ko/nglig Ma/jestets formedelst hand hafuer slaget Steffen Vden schel och Aarsage half fierde Rixdaler, Sampt at betale Baardtscheren sin billig lægeløn saa och Ilige maade at betale dend Mand som slog hans Eng imidlertid hand Var Vnder Bardschers haand.

Fogden St/efner Knud Brueraas och Anbiørn Jordal formedelst de schal Vere Aarsage til at Almuen her I Skibredet indeholde deris Hospetalspenge. Indstefnte Knud Brueraas och Anbiørn møtte och foregaf at Hospitalet for en Rum tid siden fich deris Tingstue som de ingen betaling hafuer faaet for, Men naar de faar betaling for Tingstuen saa Vil de betale Hospetalspenge lige som andre, Huilchet tilstedeVerende Almue och nu sagde. Hans Vilchensen Hospetals forstander blef paaRaabt med hans Ko/nglig Ma/jestets bref at i Rette legge, men møtte iche. Derfor begierde Fougden at Sagen til neste Ting motte beroe at hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste bref Kand Komme i Rette Och blef hans Excellence hr: Cancelers Resolution om samme Hospitals penge fremlagt och oplæst, paa Hospitals forstanders supplication meddeelt.

A/nn/o 1678 d/end 8 November Holtis **Almindelig Høsteting paa Restad i Mielde schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Anders Rifuenes Lensmand, Erich Restad, Mogens Lofttaas, Oluf Watle, Fabians Mitmielde Niels Daltued, Simon Gierestad, Niels BragVatten, Mogens Hafre, Oluf Wea, Lauritz Vichne Erich Houge, Johans Halleland og Anders Eluig, Laugrettismend och en deel af samme Skibreds Almue.

Da blef Vnderdanigst publicerit hans høye Excellence her

1678: 32b

Statholders Naadigst Trychte Forordning om Rostiennisten och Rytterhold her i Norge for Indeverende Aar 1678, Disligeste de andre høy anseelige Anordninger och befalinger som nest tilforne Indført findis.

Mogens Kleppe St/efner Anders Kleppe formedelst hand hafuer slaget hannem et slag med en staf paa hans Haand. Anders Møtte och sagde at hand støtte Mogens først med sin staf, saa slog hand hannem igien it slag med sin staf derfor slog Mogens sin staff synder paa hannem. Afsagt at for/schref/ne Mogens och Anders Kleppe \bør/ bøede eftter Fogdens i Rette settelse til hans Ko/nglig Ma/jestets Anders 2 Marck 4 Schilling och Mogens 12 Schilling.

Ole Vindaas St/efner Niels Vindaas Husmand til at hiemble hannem en brye som hand hannem schal hafue gifuet. Indstefnte Niels Vindaas blef paaraabt møtte iche. Afsagt eftterdj Niels er en fattig Mand och betler sit brød, da bør Ole Vindaas at stefne hannem til neste Ting och gifue hannem Vnderholdning imidlertid at hand Reigser til Tinget at da Kand fornemmis om hand Vil hiemble hannem bryen eller iche.

Ole Mele St/efner Agathe Rongue for 2 Marck 4 Schilling Resterende løn, Agathe Møtte och sagde hand schal hafue 10 Marck i løn huor paa hand hafuer faaet 7 Marck 14 Schilling men hand at hafue hugget V-louglig i hindis schou Afsagt at Agathe bør betale hannem en March i

sin Resterende løn, och der med for hans Videre tiltale at Vere frj, Men om det Kand befindis at hand hafuer V-louglig hugget i hindis schou da naar det beuisis {os} gaas derom hvis ret er.

Brynilt Quamme St/efner Johans Prestun och fleere Lodzeigere saauelsom Lejlendingerne paa Rongue (Rongved) i mening at hand Vil hafue sin Landschyld adschild fra de andre Lotzeigeris Landschyld och Jordepartter der i Gaarden at en huer Kand Vide at schatte af sin Rette Anpart som de med Rette bør. Elling Reuem (Revheim) Johans Prestun møtte och sagde

1678: 33

At Jorden for meere end 100 Aar siden hafuer Verit schilt och schifft fra hin anden, och en huer siden dend tid Jorddrot saauelsom Lejlendinger betalt schatt och Rettighed en huer af sin Anpart och brug, saauel i Odelschatt som i Lejlendingschatt och ald anden, Kongelig Rettigheder och Vdgifter. Afsagt, dersom nogen Videre paa schader, da bør sagen at stefnis til Aasteden i alle Lodzeigeris Neruerelse, och der at forfaris och adtschillis efter Loug och Rett.

Anno 1678 dend 12 November blef holden **Almindelig Høsteting paa Hop i Skiold schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Niels Dingeland Lensmand, Ole Hop, Oluf Eide, Lasse Smøraas Ole Heldal Jens Hucheland, Niels Natland, Michel Bircheland, Michel Sele, Niels Nestun, Simen Øfstebøe, Tomas Titalstad, Mogens Totland Niels Borge, Joen Bratland, Mathis Hop Laugrettismend och en deel af samme schibreds Almue.

Da blef Vnderdanigst Publicerit hans Høye Excellence hr: Stadholders Naadigst Trychte Forordning om Rostiennisten och Rytterhold her i Norge for Indeuerende Aar 1678, Disligeste de andre Høyanseelige Anordninger och befalinger som nest tilforne Indført findis.

Efter Helge Nielsens begiering blef forKyndt eftterschrefne beuillings Seddel.

Jeg Margareta Juel til Fidie Kiendis och hermed Witterlig gjør, at Jeg paa min Søsters Annæ Juels Vegne, at efttersom Helge Nielsen

1678: 33b

Hafuer Kiøbt Husene af Lauritz Mogensen, som hand nu iboer, staaendes paa it styche Grund i egne hagen, Liggendis Ved gierdet, da beuilger Jeg for/schref/ne Helge Nielsen der paa at boe hand och hans Hustru Kiersten Tolleiffsdatter deris Lifs tid, som it Husmands Sæde och schal Aarligen gifue til Grundeløye 2 Rixdaler och i Rette tide det at betale, dernest och at hafue flittig indseende med Ager och Eng, saa och ey at gjøre Eyeren nogen fortræd, og naar de ey hafuer Lyst derudj Lengere at blifue, da schal de deris iboende huse først Eyeren tilbyde, Saa och at holde sig Ærligen, troeligen och Vel, at ingen Klagter Kommer ofuer dennem, dis til Vitterlighed hafuer Jeg min Egen haand Vnderschrefuet.

Datum Lungaard Dend 11 Marty Anno 1678 Margareta Juell S: (salig) Maior Bortuigs Enche.

Iligemaade blef efter for/schref/ne Helge Nielsens begiering forKyndt eftterschrefne Skøde.

Kiendes Jeg Lauritz Mogensen, Sampt med min Kiere Hustru Karen Jørensdatter Villie och samtøch, Gjør hermed for Alle Witterligt med dette mit Obne bref, at ieg hafuer Sælt mit Iboende Huuse, Som Jeg nu Iboer, med Hyller och Sengestad, och bordet, och benchene, fra mig och mine Arfuinger, til Erlig och Welacht Dannemand Helge Nielsen, Sampt och til hans Kiere Hustru Kiersten Tolleiffsdatter, och deris Sande Arfuinger Saa Jeg Lars Monsen med

1678: 34

Min Hustru, Sampt Voris Arfuinger, Kiendis der ingen Lod deel eller Anpart at hafue derudj
eftter denne dag, fordj Jeg hafuer Opbaaret af forneffn/te Hellie Nielsen fyldist och fuld Werd,
Mindste penge och Meste, Sampt Skötting Øre, efttersom udj Voris Kiøb och forligelse
Kommen er, Saa ieg tacher Helge Nielsen, Sampt hans Hustru for god Nøyachtig betaling Vdj
alle maader och beplichter ieg Mig Lauritz Mogensen, frj at hiemle, och for et fult fast, och
V-Røgelige Kiøb frj frelseligen hafue, och nu dend første Mayus Anno 1678 tiltræde, Giør Sig
det saa Nøttig och gafnlig som hand self best Vil; Des til Vidnisbyrd hafuer ieg sat mit
bomerche her Neden Vnder och Wenligen ombedet Erlige Welachte Dannemender Nemblig
Claus Jacobsen och Niels Olsen Natland til Witterlighed med mig at Vnderschriffue
Datum vtsupra Dend 11 Marty Anno 1678
Til Witterlighed   Clas Jacobsen   Ehd: Bumerke   Bumerke

A/nn/o 1678 d/end 13 Novembris blef Retten igien betient paa forsk/ref/ne Hop:

Otto Jansen borger i Bergen, Komb frem og gaf tilkiende, at hand hafde ladet indstefne Lauridz
Mogensen Ved byens port f..ende(?) for 38 Rdr 1 Marck hand hannem er skyldig, Hvilche hand
formeener hand ha/nnem strax bør betale eftter Lougen, Huor om hand j Rette lagde en Vdtog af
hans Regenschabs bog, Lauridz blef paaRaabt, mens møtte iche, ej heller nogen paa hans
Veigne, Lensmanden Niels Dingeland, berettede, at Lauridz, i Johan Bochholtz og Erich
Haiges(?)

1678: 34b

Paahør er Louglic stefnt til denne Sag at suare, Hellers berettede Lensmanden at Lauridz
suarede, at hand forskiød sig til Lunggaarden, Afskediget, eftterdj Gielden er bonden i Bergen,
og Lauridz nu iche her dertil Vil suare, Da faar hand Ved Byens Rett at søeges;

Mag/ister Samuel Hansen, Niels og Baste Natland med en Høi anseelig Rigens stefning stefnt
eftterschrefne for V-louglic skoufHugst udj Landaas og Nedre Natlandz skowe Huorfore
formeenis at de bør at lide og stande til Rette eftter Loug og Rett, med Videre stefningens
indhold nu for Retten læst, Indstefnte Johannes i KobberMøllen møtte og berettede, at huis (det
som) hand hafde Hugget i Natlandz skow, som alleene er Einer og Riis til at brende, Hafde Niels
og Baste Natland gifvet hannem forlof til, og Soer (svergde) Johannes friwillig at hand iche
hafde Hugget noget Vden forlof, M/agiste/r Samuels fuldmechtig Niels Reff, begierede at
Vilde beuiise, huo der hafde (gjeve?) Johan/nes forlof at Hugge i Landaas MarcK, Huor til hand
(Johannes) svarede, Ingen forlof der til at hafve, Kunde Ellers iche benechte, ioe nogle gange, at
hafve Hugget nogle Kløf brendeweed, Hertwig Møller møtte og foregaf intet V-louglic at
hafve Hugget, Kunde hellers iche negte, at hans Thiennestepige, ioe hafde opsamlet Riis og
scharf, Magne *Landzaas (Landaas) foregaf og Proufvede Ved Eed, at hand En dag møtte
Hertwigs Dreng, med tuende Heste Kløf Brende [weed], som hand Komb med af Landaas
skouf og om aftenen møtte hand Hertwig self med tvinde (2) Heste Kløf weed, som hand og
Komb med af *Landzaas (Landaas) skow,

1678: 35

Bendix Joensen møtte og bekiende, at hans Sønner hafde nogle gange Verit i Øfre Natlandz
skouf at Hugge brendeweed, Lauridz Oelsen møtte og proufvede, at hand Vel hafde møtt,
Bendix, med Kløfvet brendeweed, som hand førte til byen, Mens huor hand det hafde Hugget
Wiste hand iche, Hellers beKiende Bendix, at hand en Gang hafde Hugget, en Kløf weed,
Hans Albrechtsen møtte og sagde, at hand icke Kunde Vide, om hans tienner hafde Hugget i

Landaas Marck, Magne Landaas proufvede, at hand hafde seet Hans Albrechtsens tienner, med tou Læs (lass) brendeweet, kommed af Landaas skouf. Baste Natland proufvede, at hand en gang hafde seet, Hansis Dreng (Hans Albrechtsen sin dreng), Kommed med it læs brendeweet af Landaas skouf, Afsagt, at Johannes i Kobermøllen, Hertwig i Møllen, Bendix Joensen og Hans Albrechtsen som en huer ey kand benechte ioe at hafve, sig Anmasset og V-louglig Hugget i Natland og Landaas skowe bør derfor en huer at bøde i Landnam skade og omkostning, halfanden Rixdaler, til hans Kongl/ig Maj/este/ts helften, og helften til de Vedkommendis omkostning,

Hr: ober Told Inspecteur Hans Christophersen Hiort, Stefnt Lauridz Mittun for thou Rixdr som hand laante hannem 1676. Olluf Mittun møtte og berettede, at Lauridz hafde bedet hannem suare paa hans Veigne, at hand samme Thou Rixdr til hr: ober Told Inspecteur med første wil betale, Hr: obr Told Inspecteurs tienner og fuldmechtig Christian Magnus, formeente hand strax burde at betale, Afsagt, at Lauridz bør at betale samme 2 Rdr til hr: obr Told Inspecteur inden 14 Dage Vnder Adferd efter Lougen,

1678: 35b

Johan Bockholt, komb for Retten, og foregaf at hand hafde ladet indstefne, Hanns Hundstad for nogle V-besindige ord, som hand imod han/nem schal hafve ladet faldet, Hans blef paraabt mens møtte iche, ej heller nogen paa hans Vegne Lensmanden berettede, at be/mel/te Hans er Louglig Indstefnt til Sagen at suare, Fogden satte i Rette og formeente hand burde bøde Stefnefald til hans Ko/nglig Maj/este/ts Niels Natland, tillige med Lensmanden hiemlede at de Vngefehr 3 Vger for Tinget, Stefnefald for/schref/ne Hans at møde til dette Ting, Afsagt at: be/mel/te Hans Hundstad, bør at bøde Stefnefald til hans Ko/nglig Maj/este/ts En Marck Sølf;

Ifuer Fammestad og med Interesserede Eigere til Øfre Bratland St/efne/r Mattias og fleere for Resterende Landskyld, og anden dennem imellem werende R/ettig/h/ed, Mattias og Jacob Bratland møtte nu i Rette, og efter at Regenschabet imellem dennem nu blef ofverhørt, Da blef forefunden, at samme Bratlandz Mend schall strax betale, for/schref/ne Ifver Fammestad og Interesserede halffierde Rixdaler, Huor med deris Regenskab, til dato schal Vere Clar,

Ifuer Fammestad St/efne/r Joen Bratland, for 4 Rdr 28 Schilling, Resterende Landskyld, som hans fuldmegtige Niels Olsen formeente, hand strax burde betahle Indstefnte Joen Bratland møtte, og Vedgick at Vere be/mel/te 4 Rdr 28 Schilling schyldig som foresiges, foruden dette aars landskyld, Joens Fader Jacob Bratland, Ragte Ifver Fammestadz fuldmechtig sin Haand, at hand inden *Juil (Jul) førstkommendis schal paa be/mel/te hans Søns Vegne betale for/schref/ne 4 Rdr 28 Schilling Huor med fuldmegtigen Var tilfridz,

Anno 1678 dend 15 November blef holden **Almindelig Høsteting paa Lij I Sartor schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Anders *Bliddøen (Bildøen) Lensmand

1678: 36

Peder Eicherhofde, Lauritz Skage, Niels Hommelsund, Anders Arrefjord, Peder Bache, Anders Kobeltuedt, Hans Alfrøn, Erich Skaaleuig Oluf Fielde, Mogens Voge, Laugrettismend Och en deel af bemelte schibreds Almue.

Da blef Vnderdanigst publicerit hans Høye Excellence hr: Stadtholders Naadigst Trychte

Forordning om Rostiennisten och Rytterhold her I Norge for Indwerende Aar 1678. Disligeste de andre Høyanseelige Anordninger och befalinger som nest tilforne indført findis.

Mogens och Niels Dale Stefnt Niels SandgoldsEid formedelst hand schal hafue schelt dennem for Tyfue, Saa och formedelst de hafuer fundet hannem hos deris Fischegarn paa Søen Huor dend Var Vdset efter Sild. Disligeste for hand V-louglig hafuer Maalit med deris queren (kvern), Sambt for hand hafuer slaget Mogensis dreng Niels Albrichtsens. Indstefnte Niels Sandgoldseid møtte och sagde at hand iche hafde schielt dennem men hand suarede dennem den tid de talte hannem til at hand hafde Verit hos deris garen, at de Vare sielf Verst, Men deris queren hafde hand taget Vden forlof och Maalit med 4 March Meel. Disligeste beKiende be/mel/te Niels at hand slog hans dreng Niels Albrichtsens it slag med en steen paa hans Arm. Fogden formente at for/schref/ne Niels SandgoldsEide burde at bøde for for/schref/ne sine forseelse efter Lougen. Afsagt efterdj Niels Sandgoldseid

1678: 36b

Er befundens hos for/schref/ne Dale Mends Fischegaren paa Søen, Huor hand intet hafde at bestille, Sambt Maalt med deris queren Vden forloff saa och for hand hafuer slaget Niels Albrichtsens, Thj bør hand derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 3 March Sølf.

Anders Bildøen Lensmand Stefnt Ole Olsen Sør Fields Høstru Brite Olsdatter formedelst hun Ved St: Hansdagstid sidst leden stal en Kofte och quitel fra hannem huorfore hand formeente hun burde stande til Rette som Vedbør. Ole Olsen som berettis at Vere syg af spedalschhed, møtte, paa sin Høstruis Vegne, och Vedgich, at hun hafuer Stollet Koften som hand nu hafde paa sig, men *qutelen (quitelen) som foresiges, berette Lensmanden at hun hafde boret hiem igien. Afschediget at Quinden schal self møde i Rette til neste ting.

Her Endis Nordhors Fougderies Tingbog for Anno 1678. Gud Allermegtigste gifue og forlehne os It glædelig fredeligt og frydefuldt Nytt Aar for Jesu Christj schyld.

Oversikt over uklare punkt i teksten.

- s. 2, l. 12 o.fra: brugtz(?)
- s. 2b, l. 14 o.fra: g.o..(?)
- s. 4b, l. 17 o.fra: drog(?)
- s. 8b, l. 3 o.fra: giort af spendig(?)
- s. 14, l. 2 n.fra: Cort Von Wida Zum Gezuges? Jun Ge Jungest? Jungenst?
- s. 24b, l. 4 n.fra: Gen. quarterm. Lietenants .essein(?)
- s. 27b, l. 1 n.fra: hvis sch..l.(?) er her...der(?) (herunder)
- s. 34, l. 9 n.fra: port f..ende(?) for
- s. 34, l. 1 n.fra: Erich Haiges(?)